

Omakoti

JYVÄSKYLÄ » NUMERO 4/2025 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 17. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Syksyllä puutarhaan valmistellaan uusi kevät

Fiksu varmistaa lämmitysjärjestelmän kunnon ajoissa

6

Lajittelu tavaksi muuallakin kuin kotioiloissa

18

JYVÄSKYLÄ

• Forum 4. kerros
Kauppakatu 22

010 256 5950

Henna Tarvainen
LKV, IAT
045 120 1855

Nina Kalliopohja-de Jong
Myyntineuvottelija, KiLAT
050 522 1206

Heli Kotro
Vuokravälittäjä, LKV
050 514 4773

Piia Nurmiraanta
Vuokravälittäjä, LKV, KiAT
050 599 1781

Tuemme Kummeja

Lahjoitamme 20€

jokaisesta asuntokaupasta

Lastenklินิกoiden kummeille

Eeva Vaherto
LKV, IAT
050 314 6100

Hanna Vehmaa
LKV, KiAT, LKV
050 588 0780

Sisko Rasinaho
LKV, kaupanvähvistaja
045 605 9004

Esa Höri
LKV
050 340 2101

Jorma Numminen
Myyntipäällikkö, LKV,
AKA (A), kaupanvähvistaja
050 568 6221

Heidi Vanttinen
LKV, YKV,
kaupanvähvistaja
040 482 5974

Jaakko Kerminen
Myyntijohtaja, LKV, YKV
050 576 5288

Krista Virenius-Rantalaiho
LKV
050 575 2679

Emma Halme
Myyntineuvottelija
050 599 0762

Anu Voutilainen
LKV
050 341 0665

Kim Särkkä
Myyntineuvottelija, KiAT
050 307 3811

Johanna Willman
Myyntineuvottelija
040 621 1553

Ville Töyrynen
Myyntipäällikkö, LKV, LKV
040 832 0977

Mikko Raivio
LKV
050 401 6340

Vesa Pohjonen
LKV, MBA
050 562 7589

Terhi Enberg-Mattson
LKV, KiAT, kaupanvähvistaja
040 711 6550

Janne Kotamäki
Myyntipäällikkö, LKV,
YKV / Toimitilat
050 550 8945

Janne Särkkä
Toimitusjohtaja,
LKV, MBA
050 314 1074

• Taulumäki, Kankaankatu 17

Hannele Aro
Myyntineuvottelija
050 365 1978

Juha Suvanne
LKV
040 648 4522

ÄÄNEKOSKI Torikatu 2

010 256 6513

Heikki Koljonen
LKV
050 349 8543

Sanna Seppänen
Vuokravälittäjä
044 021 5469

Mira Kauppinen
LKV
040 660 9534

SAARIJÄRVI Torikatu 5

010 256 6525

Päivi Peltoaho
Myyntipäällikkö, LKV, YKV
040 701 1537

Tytti Tenosalmi
Kiinteistöassistentti
040 667 0849

Olemme lähtövalmiina Sinua varten!

op-koti.fi/kiinteistonvalitys/jyvaskyla

Sähköposti: etunimi.sukunimi@op.fi

Autamme
sinua tekemään
unelmistasi totta

OP Koti

 ONNI kotisiivous

Kotisiivouksen 1. kuukausi -50%

Räätälöimme siivouksen tarpeidesi mukaan. Tuomme tarvittavat siivousvälineet ja -aineet mukamme.

Etu voimassa uusille asiakkaille 30.9. asti.
Etua ei voi yhdistää muihin tarjouksiin.

 09 8564 6541 onnikotisiivous.fi

Tutustu lisää
verkkosivuilla!

**Muista myös 35 %
kotitalousvähennys**

Toimintakyvyn heikentyessä mahdollista saada myös siivouspalvelua arvonlisäverottomasti.

Uudis- ja korjaus- rakentaminen sekä kaikki kodinremontit

Ilmainen kartoituskäynti.

Pyydä tarjous!

Aki pylväläinen, Rakennusmestari
040 701 1879
pylvalainen@hotmail.fi

www.suomensaneeraustyo.fi

Kotimaiset Seron-akut saatavilla

Aurinkopaneelit ja kotiakut asennettuna tuhansien asennusten kokemuksella.

Reservimarkkina-akut omakotitaloihin edelläkävijältä jo satojen asennusten kokemuksella.

**Hyödynnä sähkön
halvat tunnit**

Lataa sähkö kotiakkuun ja käytä, kun sähkö on kallista.

**Tienaa rahaa
reservimarkkinoilla**

Tienaa omalla akulla rahaa Fingridin säätömarkkinoilta.

Seron-kotiakku

Älykäs – oppii kodin sähkönkäytön. Avainlipputuote joka on saatavilla useissa väreissä

 SERON

Lue lisää ja varaa omasi!

→ seron.fi

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2025	vko	4
Nro 2/2025	vko	12
Nro 3/2025	vko	19
Nro 4/2025	vko	33
Nro 4/2025	vko	47

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 18 000 kpl

Omakotitalot Jyväskylän, Korpilahden, Laukaan ja Muuramen taajamissa.

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan. Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

14
Omakotitalkkarin
apu helpottaa
kodin ylläpitoa

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Lämmitysjärjestelmien ylläpito
- 10 Tunnelmallinen syyspiha
- 14 Kotitalkkaripalvelut
- 16 Kolumni: Tuulahduksia Euroopasta
- 17 Lakipalsta
- 18 Omakotiasukkaan jätehuolto
- 20 Talon lisäeristäminen
- 22 LVI- ja sähkötyöt keittiöremontissa
- 24 Autonhuolto talvikaudeksi
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

”Laitetaan listalle.”

Uudenkarheassa omakotitalossa asuja pääsee asumises-
saan vielä helpolla. Vähänkin vanhemman talon omista-
ja kuitenkin tietää, miten omakotiasujan työlista tuppaa
elämään – ja venymään. Kun yksi korjaus- tai ylläpitotarve
ilmoittaa itsestään ja sen saa hoidettua alta pois, pian sen
seuraksi löytyykin liuta muita.

Monesti käy niin, että mielessä pyöritelty työlista jääkin vain
nimenomaan ajatuksen tasolle – ”Hoidan tuon kunhan jou-
dan” -asteelle. Asiat eivät odotellessa kuitenkaan korjaudu
itsestään. Mikä siis neuvoksi?

Kun aiheesta keskustelee rakennusalan ammattilaisten
kanssa, yksi asia korostuu jatkuvasti: systemaattisuus. Moni
alalla peräänkuuluttaa talon huoltokirjan laatimista, ja rin-
nastaa omakotitalon ylläpidon auton ylläpitoon – sen mää-
räaikaishuollot kun osataan jo tehdä ajallaan aivan rutiinilla.

Kun asiat ovat valmiiksi paperilla, ne on huomattavasti hel-
pompia ottaa myös työn alle. Silloin on myös helpompi hah-
mottaa, mitkä asiat ovat kiireellisempiä kuin toiset. Omako-
titalon ylläpidossa kun työ ei tekemällä lopu, joten kaikkea ei
kannata yrittää hoitaa yhdellä kertaa.

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

SPR

Reshop

on nyt *Kierrättää hyvää.*

Sisusta persoonallinen koti
edullisesti ja ekologisesti

SPR Reshop KIERRÄTYSMYYMÄLÄT

Palokka, Kirri
Kirrinpolku 5
040 146 0641
ma-pe 10–18, la 10–15

Jyväskylä, Keljo
Kylmälahdentie 6
040 548 7277
ma-pe 11–17, la 11–16

Jyväskylä, Seppälä
Ahjokatu 14–16
040 145 8807
ma-pe 10–18, la 11–17

SUOMEN

VESITURVA

**Viemäriremontit
– sujuvasti sukittamalla**

Pyydä tarjous! 050 407 2215
asiakaspalvelu@suomenvesiturva.fi

www.suomenvesiturva.fi

Herättääkö tuleva remontti kysymyksiä?

Omakotiasujan palvelu apunasi

Omakotiasujan palvelu tarjoaa sinulle **oman yhteyshenkilön** projektiisi, jolloin aina ei tarvitse aloittaa alusta. Toimimme yhdessä sinun tai urakoitsijasi kanssa ja autamme sinua suunnittelussa, materiaalivalinnoissa, urakoinnissa ja työmaa-aikaisessa opastuksessa - vaikka paikan päällä työmaalla. **Olet meille tärkeä.**

Tule omakotiasujan
rakentaja-asiakkaaksi
ja avaa raksatili!

Näin omakotiasujan palvelu toimii:

1. Sopimushinnat

Avaa Laattapisteele raksatili ja saat projektillesi sopimushinnat. Sopimushinnat ovat voimassa tämän jälkeen sekä myymälässä että verkkokaupassa.

2. Oma myyjä

Saat projektillesi oman myyjän, joka on apunasi koko projektin keston ajan.

3. Suunnittelupalvelu

Saat suunnitteluun, toteutusratkaisuihin ja tuotevalintoihin ammattilaisen avun. Autamme valitsemaan budjettiisi sopivat tuotteet ja saat suunnitelmista 3D-kuvat.

4. Tekninen tuki ja opastus

Saat työmaa-aikaisen teknisen tuen ja opastuksen tuotteiden asennukseen ja käyttöön.

Onnistumisen lähtöpiste.

» LYHYESTI

Ratkaisu kodinkonehuoltajapulaan – uuden pilottikoulutuksen tavoitteena lyhentää kodinkoneiden huoltojonoja ja tukea kiertotaloutta Suomessa

Suomessa kodinkonehuoltajien vähäisestä määrästä on muodostunut haaste, totesi Elektroniikka- ja kodinkonekaupan yhdistys ETKO ry tiedotteessaan kesäkuussa.

Kodinkonehuoltajien koulutusta ei ole järjestetty yli kymmeneen vuoteen, mikä on johtanut yhdistyksen mukaan merkittävään osaajapulaan. Tilanne on kriittinen, sillä Suomessa myydään vuosittain pitkälti yli miljoona isoa kodinkonetta, ja huoltojonot ovat jo nyt pitkiä. Lisäksi nykyiset kodinkonehuoltajat ovat keskimäärin ikääntyneitä, ja huoltopalvelut ovat keskittyneet suurempiin kaupunkeihin – harvaan asutuilla seuduilla korjausta ei ole välttämättä saatavilla lainkaan.

Huoltojonot ovat pitkiä, ja tulevaisuudessa kodinkonehuoltajien tarve tulee vain kasvamaan, sillä kiertotalous on EU:n kärkihankkeita. Right to Repair -direktiivin tavoitteena on pidentää tuotteiden käyttöikää ja vähentää sähkö- ja elektroniikkajätettä korjaamalla laitteita.

Elektroniikka- ja kodinkonekaupan yhdistys ETKO ry, Suomen Kodinkonehuoltojen Liitto SKHL ja Vantaan ammattiopisto Varia ovat yhdessä ratkaisemassa Suomen osalta EU:n laajuista haastetta ja vaikuttamassa ratkaisun löytämiseen. Organisaatiot ovat yhteistyössä

suunnitelleet kodinkonehuoltajien koulutusohjelman, jonka on tarkoitus lisätä kodinkonehuoltamisen ammattilaisia Suomessa.

Koulutuspilotti toteutetaan yhteistyössä alan yritysten kanssa: mukana ovat Miele, Electrolux, BSH (Bosch-Siemens) ja Samsung. Yhteistyömalli takaa, että koulutuksen sisältö vastaa suoraan alan todellisia tarpeita ja antaa opiskelijoille parhaat mahdolliset valmiudet työelämään. Pilottikoulutus alkaa syksyllä 2025.

Koulutusohjelma ja sillä tavoiteltava ammatitiosaaminen ovat merkittäviä askeleita kohti kestävämpiä kulutustottumuksia. Koulutusohjelma tukee EU:n tavoitteita ja parantaa suomalaisten arkea kodinkoneiden kunnostettavuuden kautta. Lisäksi koulutus tarjoaa valmistuneille suoran väylän työllistyä huoltoalan yrityksiin.

– Tarve kodinkonehuoltajien ammatilliselle koulutukselle on todellinen – kodinkonehuoltajien osaajapula vaikuttaa negatiivisesti suomalaisten arkeen, sillä toimivat kodinkoneet ovat arjen sujuvuuden kulmakivi. ETKO, SKHL ja Varia haluavat varmistaa, että suomalaisilla on jatkossakin mahdollisuus laadukkaisiin ja oikea-aikaisiin kodinkonehuoltopalveluihin, kertoo **Taina Luukkainen**, ETKO ry:n toimitusjohtaja.

Freepik

Tukes selvittää pihasaunapakettien turvallisuutta valvontahankkeessa

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ilmoitti kesällä käynnistävänsä valvontahankkeen, jossa tarkastellaan markkinoille saatettavien pihasaunojen turvallisuutta. Erityistä huomiota hankkeessa kiinnitetään alle 30 m² kokosiin pihasaunoihin, jotka on uuden rakentamislain mukaisesti vapautettu rakentamisluvasta. Tukesille tulleiden ilmoitusten perusteella joissakin valmiina myytävissä pihasaunoissa on puutteita, jotka aiheuttavat paloriskin. Tukes selvittää pihasaunojen paloriskien lisäksi muun muassa kantavien rakenteiden vaatimustenmukaisuutta.

– Vaikka rakentamislupaa ei alle 30 m² rakennuksille tarvita, rakentamiseen liittyviä määräyksiä on kuitenkin noudatettava aivan kuten ennenkin. Kiinteistön rakennusoikeuden ylittäminen ei ole sallittua, ja myös muita kaavamääräyksiä sekä etäisyyksiä naapurikiinteistöihin ja niiden rakennuksiin on noudatettava. Lisäksi rakentamismääräykset, kuten paloturvallisuus

ja jätevesivaatimukset, velvoittavat edelleenkin rakentajaa, sanoo ylitarkastaja **Petri Kulmala**.

Saunapakettien pitää olla turvallisia ja vaatimustenmukaisia

– Pihasaunapakettien on täytettävä rakentamislain mukaisesti rakennuksia koskevat olennaiset tekniset vaatimukset. Tällaisia ovat muun muassa paloturvallisuus, kantavien rakenteiden lujuus ja vakaus sekä käyttöturvallisuus. Esimerkiksi kantavat puurakenteet tulee mitoittaa kestävänsä rakennuspaikan lumi- ja tuulikuormat, Kulmala kertoo.

Rakentamislain uudistus ei myöskään ole vapauttanut sähkötyötä ”jokamiehenoiseudella” tehtäväksi, vaan sähkötyö vaatii tekijäksi edelleen sähköalan ammattilaisen.

Tukesin valvontahankkeen tavoitteena on varmistaa, että markkinoille saatettavat pihasaunat ovat turvallisia käyttää. Tukes voi tarvitta-

essa ryhtyä toimenpiteisiin turvallisuudeltaan puutteellisten tuotteiden myynnin rajoittamiseksi tai niiden poistamiseksi markkinoilta.

Varmista, että tulisijassa ja savupiipussa on CE-merkintä

Tulisijan ja savupiipun asennuksessa tulee huomioida, että tuotteet ovat CE-merkittyjä, savupiippu ja tulisija ovat yhteensopivia ja niiden suojaetäisyydet täyttyvät.

Tukesin tietoon on tullut tapauksia, joissa asiakas on ostanut valmiin saunapakettin ja vahinkotilanteessa on käynyt ilmi, että tulisijan, yhdysputken tai savupiipun suojaetäisyydet eivät ole täyttäneet valmistajan määrittämiä etäisyyksiä. Paloturvallisuusriskinä voi olla myös se, ettei savupiipun korkeus täytä kansallisia vaatimuksia, eikä savupiipun katto- tai seinäpäpivientä ole toteutettu valmistajan ohjeiden mukaisesti.

Kaikki lämpöpumput tarvitsevat sekä kiinteistön omistajan toimenpiteitä että aika ajoin ammattilaisen huoltoa.

Teksti: Ulla Sirén

Turvallista lämpöä omaan kotiin

Olipa käytössä sitten mikä tahansa lämmitysjärjestelmä, fiksu omakotiasuja varmistaa talonsa lämmityksen kunnon hyvissä ajoin ennen lämmityskauden alkua. Huoltoa kun voi olla vaikeampi saada alan kiireimpään sesonkiaikaan – ainakaan nopeasti.

Lämmitysjärjestelmän syyshuolto kuuluu asiaan, kun omakotitaloa valmistellaan pitkää talvea varten. Eri lämmitysjärjestelmät vaativat erilaista huoltoa ja huomiota; esimerkiksi erilaiset lämpöpumput pitää huoltaa ja puhdistaa säännöllisesti, kun taas sähkölämmitys on käytännössä huoltovapaa järjestelmä. Kodin lämpö pysyy kaikissa tapauksessa turvallisena, kun laitteet on puhdistettu ja säädetty oikein alkavaa kylmää kautta ajatellen.

Syksy on lämmitysjärjestelmien asentajien ja huoltajien kiireisintä aikaa, joten on hyvä tarkistaa kodin järjestelmän toiminta ja tarvittaessa varata huolto ajoissa.

Helpot ja huoltovapaat

Kaukolämpö on paikallisesti tuotettua lämpö-

energiaa, jonka hinta pysyy melko vakaana, koska se ei ole riippuvaista kansallisesta tai kansainvälisestä energiantuotannosta. Toisaalta liittymis- ja käyttömaksut voivat olla korkeat suhteessa muiden lämmitysmuotojen hintoihin. Mikäli kaukolämpöverkkoon liittyminen on mahdollista, se on omakotiasujalle suhteellisen helppo ratkaisu. Kaukolämpö on palvelu, jonka ylläpito, korjaukset ja ylipäättään kaikki huolehtiminen järjestelmän toimimisesta ovat palveluntuottajan vastuulla. Kodissa olevien lämmönjakolaitteiden huollosta ei ole paljon vaivaa, ja ne ovat lisäksi pitkäikäisiä. Jos laitteet pidetään koko ajan kunnossa, yksien ja samojen käyttöaika on yli 20 vuotta.

– Kaukolämpö on kohtalaisen vähähuoltainen, sanoo liiketoimintajohtaja **Tomi Hautakoski**.

Kiinteistön omistaja on itse vastuussa kiin-

teistössä olevasta laitteiston kunnosta, ja jotkut energiayhtiöt tekevät siitä asiakkaan kanssa jopa sopimuksen, jossa velvoite määritellään. Hautakoski muistuttaa, että laitteiston kuntoa pitää seurata tarkkailemalla, että siitä ei esimerkiksi kuulu ylimääräisiä ääniä. Lämmityspiirin sihti pitää puhdistaa vuosittain, kuten kaikissa vesikiertoon perustuissa lämmitysjärjestelmissä.

– Huoltovapain lämmitysjärjestelmä on ilman muuta sähkö, Hautakoski toteaa.

Sähkölämmitystä ei voi huoltaa itse, eikä se sinänsä tarvitse huoltoa. Oli käytössä sitten suora tai varaava sähkö, lattia-, katto- tai jokin muu lämmitys, ainoa asia, jonka omistaja voi tehdä, on katsoa, että laitteet ja termostaatit ovat ehjiä. Termostaattien säätö on toki hyvä tarkistaa ennen lämmityskauden alkua, ja varmistua, että märkätiloissa lämmitys on päällä kesän jälkeen.

Freepik

Puupelletistä on tullut monissa paikoissa korvaaja öljylämmitykselle, jota ei enää asenneta uusiin taloihin. Tutun vaalean pelletin lisäksi markkinoilla on mustaa pellettiä, joka valmistetaan lämpökäsitellystä puumassasta.

Suosittu ilmalämpöpumput

Erilaiset pumpuilla toimivat lämmitysjärjestelmät perustuvat lämpöenergian siirtoon ilmasta tai maan sisältä. Niiden vahva etu on, että ne tuottavat päästötöntä lähienergiaa koko kiinteistön lämmitykseen tai hybridilämmityksen yhtenä osana. Kiinteistön omistajalta ne vaativat jonkin verran huoltotöitä ja lisäksi ammattilaisen tekemiä tarkistuksia.

Suosittu energiatehokas ilmalämpöpumppu eli ilma-ilma-lämpöpumppu ei yksinään riitä lämmittämään omakotitaloa Suomen olosuhteissa, eikä sillä voi lämmittää kotitalouden käyttövedtä eikä liittää sitä vesikiertoiseen järjestelmään. Talviasuttavissa taloissa se toimii parhaiten osana hybridilämmitystä jonkintoisen lämmitysjärjestelmän rinnalla.

Ilmalämpöpumpulla siirretään ulkoilman lämpöenergiaa sisätiloihin tai toisin päin; huoneita jäähdytettäessä lämpöenergia virtaa sisältä ulos.

Laitteistoon kuuluu lämmitettäviin tiloihin asennettava sisäyksikkö ja rakennuksen ulkoseinustalle kuuluva ulkoyksikkö. Niitä voi huoltaa itse puhdistamalla lämmityspiirin sihtien sekä ulkoyksikön ritilän ja tuulettimen. Ammattilaisen tekemässä huollossa puhdistetaan sisäyksikön kenno sekä puhallinpyörä ja tarkastetaan kylmäaineet. Keväällä on myös hyvä varmistaa laitteen kondenssivesiputken toimiminen kaatamalla sen läpi vettä, jotta tiedetään, että missään ei ole tukoksia.

Tarkkana sihtien kanssa

Ilma-vesilämpöpumppu toimii kuten ilmalämpöpumppu, mutta lämpö siirtyy vesivaraajaan eikä suoraan ilmaan. Se lämmittää talouden käyttöveden, mutta huoneilman jäähdyttämiseen se ei sovellu yhtä helposti kuin tavallinen ilma-lämpöpumppu. Poistoilmalämpöpumpun toimintaperiaate on käytännössä samanlainen, mutta se ottaa lämmön talosta poistettavasta ilmasta, siirtää sen vesikiertoiseen lämmönjakojärjestelmään ja lämmittää siten myös lämpimän »

HALUAISITKO LÖYTÄÄ
ENERGIATEHOKKAAN VAIHTOEHDON KOTISI
LÄMMITYKSEEN / VIILENNYKSEEN?

ILMALÄMPÖPUMPPUJEN
MYynti, ASENNUS JA HUOLTO
YLI 2500 KONEEN ASENNUSKOKEMUKSELLA
100 km SÄTEELLÄ JYVÄSKYLÄSTÄ

info@tmimarkokuikka.fi
p. 050 548 5445
www.tmimarkokuikka.fi

Tmi Marko Kuikka
Mäyrämäentie 10,
40640 JYVÄSKYLÄ

Asennuksiin saatavilla markkinoiden parhaat merkit.
Toshiba, Daikin, Mitsubishi Electric sekä Fujitsu.

KYSY TARJOUS!

KAIKKI REMONTIT
AVAIMET KÄTEEN-PERIAATTEELLA.

- Muutostyöt
- Kiinteistösaneeraukset
- Kylpyhuoneremontit
- Kaikki kodin remontit
- Vesivahinkojen kartoitus ja korjaus

ASIAKAS-
TYTYTYVÄISYYS
9,1 / 10!

www.vv-kuivaus.fi

Sovi tapaaminen
työnjohtajan kanssa!

020 730 9999
jyvaskyla@vv-kuivaus.fi

Remontit kunnolla tekemisen meaningillä.

Vestamatic

Just LVLn' it!

- Putkityöt
- Maalämpö
- Lattialämmitys
- Kaukolämpö
- KVV-valvonta

0400 189 152
vestamaticky@gmail.com
www.vestamatic.fi

-Jo 30 vuoden kokemuksella-

Maalämpöpumppu NIBE S1256

NIBE

Invertteriohjattu
maalämpöpumppu

- 180 l ruostumaton teräsvaraaja
- Kolme teholuokkaa: 1,5–8 kW, 3–13 kW ja 4–18 kW
- SCOP jopa 6,22*
- Kosketusnäyttö, wifi, MyUplink-palvelu ja Smart Price Adaptio

*) Malli S1256-18, SCOP kylmä ilmasto, 35 astetta, EN14825 mukaan.

MAINOSTAJA, varaa näkyvyytesi Omakotilehtiin verkkokaupasta.

<https://mediapotential.mediani.fi>

MEDIANI
WWW.MEDIANI.FI

Omakoti

Laadukkaat ilmalämpö- ja ilmavesilämpöpumput asennettuna sekä huollot!

DAIKIN **MITSUBISHI ELECTRIC** **GREE**

KS
ILMALÄMPÖ OY

040 411 4288, toni.ekman@ksilmalampo.fi

Katso lisää www.ksilmalampo.fi

Takkatulua ei kannata hylätä kokonaan, vaikka puunpoltton vähentämistä suositellaan. Perinteinen uunilämmitys kestäisi, vaikka kaikki muu energiansiirto jostakin syystä katkeaisi.

käyttöveden. Poistoilmapumpun toiminta edellyttää siis, että ilmastointi on riittävän tehokas, jotta poistoilmaa riittää.

Maalämpö on pumppujärjestelmistä vanhin. Maalämmitystä on käytetty omakotitaloissa 1970-luvulta alkaen, ja kalliista alkuinvestoinnista huolimatta se on ollut suosittu. Hyötyjä on paljon, koska maalämpö lämmittää sekä rakennuksen että käyttöveden ja kesällä sen energiakaivoa voi hyödyntää sisäilman viilentämisessä.

Samat huolto-ohjeet pätevät periaatteessa kaikkiin lämpöpumppuihin, paitsi että maalämpöpumpussa puhdistettavia sihtejä on kaksi, ilmavesilämpöpumpuissa yksi. Ilmalämpöpumpun huolto on hyvä teettää ammattilaisella. Silloin puhdistetaan sisäyksikön kenno sekä puhallinpyörä ja tarkastetaan kylmäaineet. Maa- ja ilmavesilämpöpumppujen huollossa puhdistetaan sihdit, tarkistetaan paineet ja optimoidaan laitteisto toimimaan kiinteistön tarpeiden mukaan.

– Ensimmäinen huolto tehdään yleensä käytöstä riippuen yhdestä kolmeen vuotta asennuksen jälkeen. Sen jälkeen parin kolmen vuoden välein, Tomi Hautakoski neuvoo.

Lämmittävät kattilat työllistävät

Lämmityskattiloihin perustuvat lämmitysjärjestelmät tarkoittavat, että jotain ainetta poltetaan lämmitysenergiaksi. Puhutaan tulesta, savusta ja noesta, ja silloin puhutaan aina myös sekä savukanavien että laitteiston tiheistä puhdistuksista ja huolellisesta seurannasta. Ne vaativat huoltoa jopa pari kertaa vuodessa, eivät pelkästään uuden lämmityskauden edellä.

Lämmityskattiloista lämpö siirtyy useimmiten vesikier-

Ympärivuotisessa käytössä olevassa talossa laillisella lisenssillä toimivan nuohoojan on nuohottava ja tarkistettava piiput ja tulisijat vuosittain.

toiseen järjestelmään, joka siis lämmittää myös talouden käyttöveden. Myös ilmaan lämpöä puhaltava järjestelmä on mahdollinen.

Kauimmin tunnettu kattilaa käyttävä lämmöntuottotapa toimii öljyllä, aikaisemmin myös koksilla tai kivihiilellä. Öljyllä lämmittäjän säännöllisiä tehtäviä ovat öljypolttimen suuttimen ja savukanavan puhdistuttaminen.

Puupelletistä on tullut tavallinen lämmitysöljyn korvaaja. Pelletti on puusta valmistettu polttoaine, jota syötetään ruuvikuljettimen avulla lämmityskattilan polttimeen. Kattilat ovat jälkipolttokattiloita, mikä tarkoittaa, että pellettien palaessa syntyvät palokaasut poltetaan uudelleen, jolloin syntyy ensimmäistä polttokertaa korkeampi lämpötila ja pellettilämmityksestä saatava hyöty kasvaa.

Puu palaa aina epäpuhtaammin kuin öljy, joten pellettilämmitys vaatii paljon huoltotyötä. Polttimon ja savukanavien huolto pitäisi teettää ammattilaisella kahdesti vuodessa.

– Pelletinsyöttölaite eli ruuvikuljetin pitää puhdistaa samaten kaksi kertaa vuodessa, samoin koko pellettikattila. Myös öljykattila ja öljypolttimon suutin puhdistetaan keran vuodessa, Tomi Hautakoski selittää.

Hän muistuttaa, että vaikka kattilan ja syöttölaitteen puhdistus on omin avuin mahdollista, hyvin harva osaa tehdä sen oikein. Jos puhdistaminen laiminlyödään tai tehdään huolimattomasti, laitteisto voi mennä jumiin tai siihen tulee muita toimintahäiriöitä.

Halko ja klapi, pelastajat

Perinteistä uunilämmitystä ei kaikissa yhteyksissä luokitella lämmitysjärjestelmäksi. Sitä käytetäänkin nykyään harvoin yksinään, mutta se sopii hybridilämmityksen osaksi sekä ennen kaikkea kodin viimeiseksi hätävarajärjestelmäksi.

Suhtautuminen uuni- ja takkalämmitykseen on näinä aikoina kaksijakoista. Puun poltto lisää hiukkaspäästöjä, mutta vaikean energia- tai muun kriisin kohdatessa puulämmitys toimii ilman mitään muuta energialähdettä. Se olisi siis ainoa varma kodin lämmön pelastaja, jos kaikki muut energiansiirtomahdollisuudet pettäisivät.

Omakotitaloihin on suositellaan juuri siitä syystä hankkimaan ainakin yksi varaava takka tai uuni ja jonkinmoinen polttopuuvaramo. Uunien kunto kannattaa tarkistaa ennen pakkasten tuloa, jotta ne ovat varmasti otettavissa käyttöön, vaikka käyttö ei olisi säännöllistä.

Ympärivuotisessa käytössä olevassa talossa laillisella lisenssillä toimivan nuohoojan on nuohottava ja tarkistettava piiput ja tulisijat vuosittain.

Poltettiinpa uuneissa tai kattilassa mitä tahansa, savukanavien puhdistus on tehtävä säännöllisesti, ja se edellyttää myös seinä- ja lapetikkaiden sekä kattosiltojen kunnossapitoa, sillä työ on päästävä tekemään katolta käsin. Alhaalta ylöspäin tehtävä puhdistus ei riitä, paitsi satunnaisesti hätävarana.

Jos nuohous laiminlyödään, vaarana on sekä nokipalon syttyminen hormissa että tarkastamattomissa piipuissa mahdollisesti lymyävät halkeamat. Molemmissa tapauksissa tuli voi päästä irti ja levitä talon rakenteisiin.

Asiantuntijana liiketoimintajohtaja Tomi Hautakoski, Lämpöykkönen Oy ■

MUUTTO KYMPPI

Täyden kympin muuttopalvelua

- Yritysmuutot
- Kotimuutot
- Muuttolaatikat
- Pakkaustarvikkeet

0400 421 803 www.muuttokymppi.fi

RAKENNUS JÄRVENPÄÄ TMI

Omakotiätilat hiekkakasasta savupiipun päähän. Vastaavan mestarin työt.

040 843 7043 - jukka.pekka.jarvenpaa@gmail.com
www.rakennusjarvenpaa.fi

Tykkää meistä
FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

LÄMPÖPUMPPUTALO

Ilmalämpöpumppujen myynti, asennus ja huolto luotettavasti

ERIKOISTARJOUS!

TOSHIBA
ilma-vesilämpöpumppu

alk. 4990€

0400 422 200 • pumpputalo@gmail.com • pumpputalo.fi

APUA VUODEN JOKAISENA PÄIVÄNÄ

Sukitukset, viemärin avaukset ja kuvaukset yli 30 vuoden kokemuksella!

Ota yhteyttä

Pekka Saarikko
0400 475 875
pekka@psaarikko.fi

www.psaarikko.fi

Pixabay

Pixabay

Kotipihan kukkaloisto saattaa olla näyttävimmillään alkusyksyllä.

Freepik

Talvi-istutukset kaunistavat pihaa koko kylmän kauden ajan.

Ruskalehdet ja kauniit marjat elävöittävät pihaa talven tuloon asti.

Teksti: Ulla Sirén

Syyspiha kaikilla vivahteilla, kiitos

Ilmojen viileneminen ja päivien lyheneminen ei tarkoita puutarhanautintojen loppua. Kotipihan syystöihin kuuluu monenlaista hauskaa puuhaa, mutta ei tunnelmastakaan tarvitse tinkiä, vaikka pimeä pyrkii nurkkiin ilta illalta aikaisemmin. Loppukesän ja syksyn kauneus on ainutlaatuista, ja sitä voi kotipihassakin korostaa monin keinoin. Jos hämäryys kaikesta huolimatta tuo haikeuden tullessaan, voi muistuttaa itselleen, että syksyllä puutarhaan valmistellaan uusi kevät.

Maanrakennusta kolmessa polvessa.

Meiltä:

- Pohjatyöt
- Pihatyöt
- Salaojaremontit

35%

Kotitalous-
vähennys

ossi.suuronen@koneviikarit.fi
0400 261 662
www.koneviikarit.fi

Kotipihan voi rakentaa ympärivuotista oleskelua ajatellen. Eri vuodenaikojen pihatunnelmien luomiseen ei tarvita mitään monimutkaista, vaan oikeilla valinnoilla ja ajatustyöllä pääsee pitkälle. Pihat voivat olla jopa kauneimmillaan alkusyksyllä, kun perennojen värikäs kukkaloisto pääsee oikeuksiinsa. Suomen kesä on niin lyhyt, että lämpimänä syksynä joidenkin kasvien kukinta jatkuu vielä, kun puiden lehdet kellastuvat ja putoavat. Talvi-istutuksilla ja sopivalla valaistuksella puolestaan pihan saa näyttämään kauniilta siinäkin vaiheessa, kun kylmyys ja pimeys ottavat lopullisesti vallan.

ProAgria Keski-Suomen sekä Keski-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten puutarha-asiantuntija **Riitta Peräinen** rohkaisee kotipuutarhureita nauttimaan syyskaudesta niin monella tavalla kuin suinkin.

Freepik

Istuta värejä ja ikivihreää

Jos haluaa pihan kukkivan syksyllä, pitää tietysti valita mieluisimmat syyskukat. Esimerkiksi syysleimu, syysasteri ja komea maksaruoho kukkivat näyttävästi vielä syyskuussa, samoin monet daaliat ja ruusut.

Riitta Peräinen kehottaa ottamaan huomioon myös pensas- kasvit, sillä puiden ja pensaiden lehdet pitävät yllä luonnon vä- riloistoa, kun kukat ovat jo luovuttaneet. Monet hyöty- ja koris- tepensaat ovat näyttäviä sekä kukinta-aikaan että syysasussaan. Esimerkiksi höyhenpensas kukkii touko- kesäkuussa kevein val- koisin kukin ja lehahtaa syksyllä heleän oranssinkeltaiseksi. Kei- juangervon kukat ovat vaaleanpunaiset, mutta syysväritys tum- manpunainen tai purppurainen. Myös pihlajat ja monet mar- japensaat, kuten aronia, ovat loistokkaita syyspihan värittäjiä.

Nykyään on tarjolla runsas valikoima erilaisia havukasveja, myös pienikokoisia lajikkeita, jotka mahtuvat kasvamaan ahtaissaakin pihloissa. Peräinen neuvoo istuttamaan havukasveja rinnakkain värikkäiden kukkien ja pensaiden kanssa. Samaan ryhmään voi sijoittaa aikaisin keväällä kukkivia sipulikukkia, kesäperennoja sekä kasveja, joilla on kaunis syysväritys. Ikivih- reät havut korostavat vuorollaan kaikkien värikkäiden kasvien loistoa ja lisäävät kasviryhmissä syvyyden vaikutelmaa. Ne jää- vät myös kaunistamaan talvisen valkeaa pihaa.

Valolla on monta tehtävää

Suomessa on pitkä syksy, hämärää ja pimeää riittää monen mie- lestä enemmän kuin tarpeeksi. Tosin suomalaiset osaavat nautti- akin hämärän hetkistä, ja syksyn ja talven kuukausina pihoja koristellaan mieluusti lyhdyin ja erilaisin kausi- ja jouluvaloin. Kiinteät ulkovalotkaan eivät ole olemassa vain turvallisuuden vuoksi, vaan niillä on erilaisia tehtäviä.

Konesahan verkkokauppa palvelee 24/7!

Konesahan verkkokauppa on nyt auki!
Päivän polttavat tarjoukset osoitteessa:

www.konesaha.fi

Husqvarna
Automower
robottileikkurit

Husqvarna Rider
Etuleikkurit

Laaja valikoima
metsurin varusteita.
Paljon tarjouksia!

Husqvarna ja Echo
moottori- ja
raivaussahat

Muista myös edullinen ketjun teroituspalvelumme!
Teroitamme myös raivaussahan teriä sekä kirveitä.

www.konesaha.fi

Tervetuloa hyville kauppoille!

Täyden palvelun
pienkonekauppa.

Myynti - Huolto - Varaosat

Ahjokatu 13, P. 014-676 027
Avoinna: ma-pe 9-17, la 9-13

JYVÄSKYLÄN
KONESAHA

Palvelua kaikissa pienkoneasioissa
jo viidellä vuosikymmenellä!

huonekaluista kestää ulkona sateessa ja pakkasesakin, joten kaikkia oleskeluryhmiä ei välttämättä tarvitse purkaa ilmojen viilenntyä. Kukka-astioita voi hyödyntää ympäri vuoden, mikäli ne kestävät jäätymistä, ja sommitella niihin asetelmia kanervista, sypresseistä, koristekaaleista ja muista talvikasveista.

Valaistu pergola tai kasvihuone sopii oleskelunurkkauksen taustaksi ja samalla tuulensuojaksi. Viihtyisyys ympäri vuoden kannattaa ottaa huomioon jo silloin, kun pihaa suunnitellaan.

– Tärkeintä suunnitteluvaiheessa on miettiä oma tarve, se mihin pihaa tai puutarhaa halutaan käyttää, Riitta Peräinen muistuttaa.

Puita ja pensaita valitessa ja istutusalueita suunniteltaessa tehdään laji- ja värivalinnat myös tulevia syksyjä ajatellen. Peräinen neuvoo miettimään ennen kasvin valintaa huolellisesti, minkä näköinen ja kokoinen se on täysikasvuisena.

– Puiden ja pensaiden taimien kanssa tehdään helposti se virhe, että ne istutetaan joko liian lähelle toisiaan tai sellaiseen kohtaan, jossa ne eivät voi kasvaa suuriksi – esimerkiksi liian lähelle rakennusta tai varjostamaan pihan aurinkoisinta nurkasta, hän huomauttaa.

Sama koskee istutusaluetta, jonka toivotaan kukkivan keväästä pitkälle syksyyn. Iso yhtenäinen istutusalue on näyttävämpi ja pihan hoidon kannalta helpompi kuin pienet kukkapenkit siroteltuna sinne tänne, mutta aluetta ei kannata ahtaa liian täyteen. Havut, pensaat ja suurikokoiset perennat tarvitsevat tilaa juuristolleen.

Puutarhassakin trendinä on nykyään luonnon monimuotoisuus. Se tarkoittaa elintilan tarjoa-

mista mahdollisimman monille luontokappaleille; niinpä sekä pihan suunnittelussa että hoidossa on muodikasta huomioida myös linnut, siilit, kotipuutarhurin apulaisina toimivat pikkuötökät ja muut suojaa ja ravintoa kaipaavat lajit.

Puutarhatöitä pakkasiin asti

Syksy on puutarhassa tulevan kesän valmistelun aikaa. Istutuksiin se sopii loistavasti, sillä monet kasvit lähtevät parhaiten kasvuun, kun kosteutta on riittävästi. Astiataimia voi Riitta Peräisen mukaan istuttaa milloin tahansa maan ollessa sula, mutta syksyllä kastelusta on vähimmin vaivaa.

Ainoastaan paljasjuuriset kasvit sekä jotkin hyvin herkäät lajit, kuten pensasmustikat, täytyy istuttaa keväällä ja havut mieluiten jo syyskuussa, jotta ne ehtivät juurtua ennen maan jäätymistä. Myös perennapenkkin kunnostus kuuluu syksyyn.

– Helppo nyrkkisääntö on, että keväällä kukkivat perennat jaetaan syksyllä ja syksyllä kukkivat keväällä, Peräinen neuvoo.

Kevään sipulikukat ovat syksyn tärkein istutus-tehtävä, jos haluaa kukkivan pihan huhtikuusta alkaen. Sipulit kannattaa laittaa vasta kylmään maahan, jotta ne eivät ala pyrkiä pintaan vielä syksyllä. Niiden istutuskausi jatkuu maan jäätymiseen asti.

Syyslannoitus taas suositellaan tehtäväksi jo elokuussa, koska kasvit alkavat silloin kerätä ravinteita seuraavaa kasvukautta varten.

– Kun lehdet putoavat, kasvi on jo mennyt lepotilaan eikä enää hyödy ravinteista, vaikka niitä olisi tarjolla. Lannoitteet jäävät maahan, mutta sade- ja

sulavesien mukana ne voivat huutoutua pois, Riitta Peräinen selittää.

Syyslannoitteen pitää sisältää kaliumia ja fosforia, mutta ei typpeä, jota kasvit tarvitsevat kasvukauden alussa.

Pensaiden leikkauksia ja haravointia

Useimpia pensaita ja puita voi leikata syksyllä, esimerkiksi viimeistellä keväällä tehtyjä muotoilu-leikkauksia ja poistaa vioittuneita ja kuivuneita oksia. Loppusyksyn töihin kuuluu myös lehtien haravointi, jonka tarpeellisuudesta esitetään vaihtelevia mielipiteitä.

– Suosittelen poistamaan ainakin paksut lehtikerrokset, kuten vaahteran ja tammen lehdet. Niiden alla nurmikko voi homehtua ja tukehtua, Riitta Peräinen neuvoo.

Myös kulkutiet kannattaa puhdistaa lehdistä, jotka voivat syyssateiden kastelemina olla petollisen liukkaita. Sen sijaan nurmikoille, perennaluille, kasvimaille ja pensaiden alle voi hyvin jättää ohuen kerroksen lehtiä, mielellään ruohonleikkurilla silputtuna, lisäämään multakerrosta ja suojaamaan kasveja pakkaselta.

Varsinainen kasvien talvisuojaus riippuu lajista sekä odotettavissa olevasta lumimäärästä. Niissä osissa maata, joissa lumipeite on aina paksu, talvisuojausta ei paljonkaan tarvita. Sen sijaan Etelä-Suomen vähälumisilla seuduilla arimmat kasvit, kuten jaloruusut kannattaa suojata havuilla. Se tehdään kuitenkin vasta, kun talvi on tuloillaan ja maa alkaa jäätyä kovaksi. ■

JAPA-KLAPIKONEET

Ammattilaiselle ja tarveharrastajalle

AKU-KÄRRYT & TRAIKUT

Hitsatulla ja upposinkityllä rungolla

Jyväskylässä JAPAt ja AKUt myy AGCO Suomi Palokankaalla.

Soita ja kysy lisää tai tule paikanpäälle tutustumaan.

Palokankaantie 16, Jyväskylä

Ari Mäkipää, 040 742 3304, ari.makipaa@agcocorp.com

Harri Lahti, 040 750 7963, harri.lahti@agcocorp.com

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Omakotitalkkari auttaa, kun talon ylläpito käy liian työlääksi

Pihatyöt ja muut kodin ylläpitotoimet ovat monille omakotiasujille mukavaa puuhastelua, mutta vaativat myös melkoisesti aikaa ja jaksamista. Ei siis mikään ihme, että omakotitalkkareiden palvelujen kysyntä on ollut viime vuosina vain kasvussa.

Vaikka vuodenajat vaihtuvat, omakotitalossa tekemistä riittää. Talvella työllistävät esimerkiksi lumityöt, kesällä nurmikon leikkuu ja muut puutarhatyöt, syksyllä taas pensassavotta ja lehtien haravointi – ja joillain vielä kaiken muun päälle klapien teko ja sisään kantaminen. Näiden ohella omakotiasujan on huolehdittava toki myös kotinsa siivouksesta, monenlaisista asioinneista ja pienistä korjauksista niin talon sisä- kuin ulkopuolellakin.

Vähemmälläkin saisi päivänsä täytettyä! Asiaa ei helpota se, että usein noiden askareiden tekoa voi vaikeuttaa sairaus, korkea ikä tai jokin muu pysyvä tai väliaikainen este. Joku saattaakin jo harkita talonsa myyntiä, mikäli sen ylläpito alkaa käydä liian kuormittavaksi.

Muuttaminen ei ole kuitenkaan ainoa ratkaisu ongelmaan. Avuksi voi ottaa omakotitalkkarin – mikäli sellainen vain omalta alueelta sattuu löytymään.

Omakotiyhdistykset ylläpitäneet talkkaritoimintaa

Omakotitalkkaritoiminta on ollut Varsinais-Suomessa vahvaa, toteaa **Harri Nurmi**, Omakotiliiton Varsinais-Suomen piirihallituksen puheenjohtaja. Hän on ollut mukana toiminnassa vuodesta 2001 alkaen, jolloin piiriyhdistys oli jo aloittanut talkkaritoiminnan koordinoinnin paikallisyhdistystensä tueksi. Oma-

kotiasujien talkkaripalvelujen tarve oli tuolloin havaittu jo Suomen Omakotiliiton tasolla, mutta kaikilla paikallisyhdistyksillä ei ollut resursseja järjestää palveluja jäsenilleen itse.

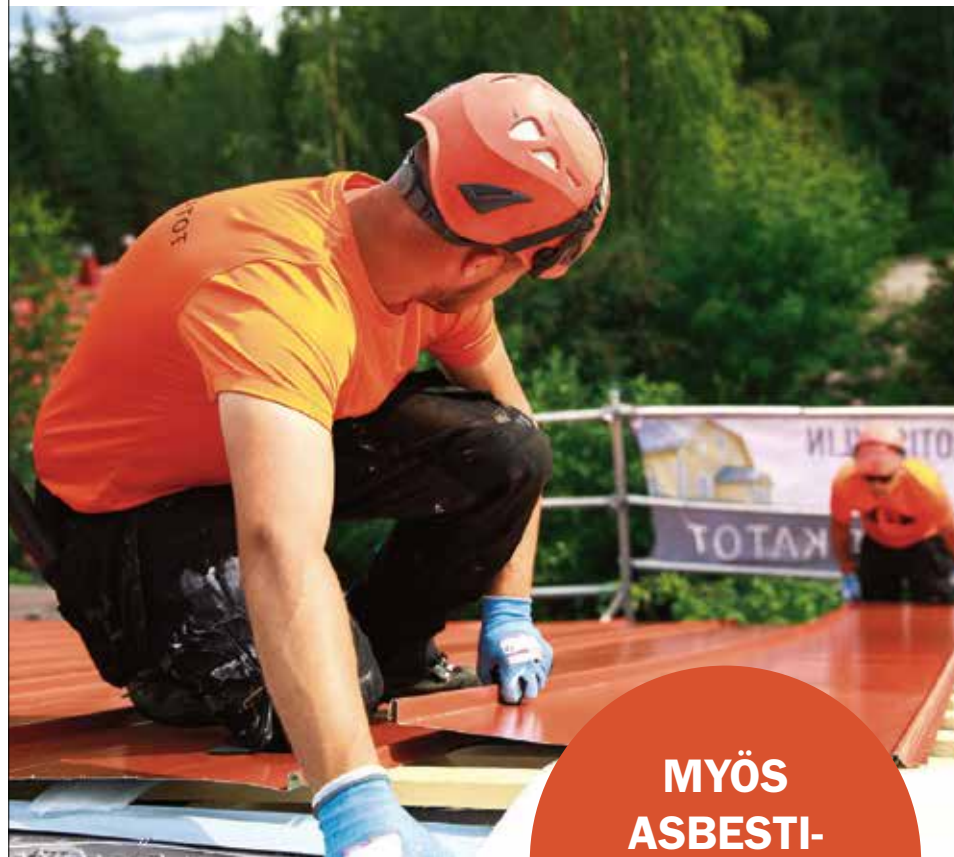
– Silloin työllistämispuna oli projektiraha, joka saatiin vuodeksi tai kahdeksi vuodeksi. Samalla työntekijöiden palkkakuluihin yhdistys sai palkkatukea, Nurmi kertoo.

Työntekijät on olleet pääosin pitkäaikaistyöttömiä, jotka on työllistetty paikallisyhdistyksille omakotitalk-

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

**MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!**

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950

www.eliittikatot.fi

ELIITTIKATOT

Kotisi ylin ystävä

kareiksi työllistämistuen eli palkkatuen avulla. Näin yhdistyksille ei ole koitunut mahdolltomia kuluja toiminnan pyörittämiseen, ja yhdistysten jäsenille on voitu tarjota tarpeellisia palveluja avuksi talon ja tonttien ylläpitoon. Nurmi lisää omakotiyhdistysten toimivan omakotitalkkareiden virallisena työnantajana. Piirijärjestön tuella myös asiaan kuuluvat vastuu- ja tapaturmavakuutukset ovat hoituneet sujuvasti yhdistyksille.

– Jos omakotitalkkari tekee asiakkaan luona tahattoman vahingon, meidän vakuutus on tarvittaessa turvana korvaamaan sen.

Omakotitalkkarilta edellytetään monipuolista osaamista

Nurmi on ollut aktiivisesti mukana omakotitalkkaritoiminnan organisoinnissa jo yli 10 vuoden ajan. Hän toteaa talkkaripalveluiden kysynnän olleen vain kasvamaan päin.

– Parhaimmillaan tässä Varsinais-Suomen piirissä on ollut yli 50 omakotitalkkaria töissä. Viime vuonna-kin meillä oli kolmisenkymmentä talkkaria.

Asiakkaat ovat arvostaneet talkkaripalveluja, mutta myös omakotitalkkarit itse ovat kokeneet työnsä mieluiseksi. Piirijärjestön edustajana Nurmi on ollut haastattelemassa useita heidän talkkareistaan ja myös vastaillut tehtävästä kiinnostuneiden yhteydenottoihin.

– Työ on hyvin itsenäistä ja vapaa-va. Vaikka talkkarilla on työnohjaaja, hän ei pyöri selän takana.

Olipa kyseessä sitten hiekoitus tai lumityöt, haravointi tai pensaiden leikkuu tai vaikkapa terassin tervaus, omakotitalkkari pääsee hyödyntämään taitojaan ja kokemustaan muiden hyväksi.

– Henkilöstä riippuen klapeja on hakattu ja kannettu sisälle, Nurmi toteaa. Vaikka kaikilta omakotitalkkareilta edellytetään toki jonkinasteista kädentaitoa ja kykyä monenlaisiin tehtäviin, hän huomauttaa osan heistä olevan hyvinkin käteviä käsistään. Varsinaista ammattitaitoa omakotitalkkarin tehtävä ei kuitenkaan vaadi.

– Oli eräskin henkilö, joka osasi korjata ruohonleikkureita, mutta osatyökykyisenä ei voinut olla enää niissä hommissa. Hän pystyi kuitenkin tekemään näitä töitä, mitä meillä oli tarjota.

Tärkeä apu kotona asumisen helpottamiseen

Nurmi arvioi omakotiasujien kaipaavan talkkariapua eniten esimerkiksi haravointiin, nurmikonleikkuuseen ja pensaiden leikkaamiseen. Monet asiakkaista ovatkin tyypillisesti iäkkäitä henkilöitä, joilta kodin tai mökin pihatyöt ei enää onnistuisi aivan omin voimin.

– Asiakkaat ovat pääasiassa sellaisia, että jos talkkaritoimintaa ei olisi, osa heistä olisi aikamoisessa pu-

lassa, Nurmi huomauttaa.

Esimerkiksi jalkavaivainen ei välttämättä pysty enää tekemään kodin puutarhanhoitoa tai nurmikonleikkua omin voimin. Omakotitalkkari voi puolestaan istuttaa kukatkin asiakkaan puolesta, jos on tarve.

Kotitalkkaripalveluiden avulla voidaan auttaa ihmisiä, jotka pärjäävät muuten kotonaan hyvin, mutta eivät jaksakaan tehdä raskaampia kotitöitä, Nurmi summaa. Palvelut ovat siis merkittäviä myös yhteiskunnan tasolla: se, että henkilö pystyy asumaan kotonaan omakotitalkkarin palvelujen tuella, tulee yleisesti ottaen edullisemmaksi kuin tämän siirtyminen laitoshoittoon.

– Autetaan pihahommissa, pestään ikkunoita, käydään kaupassakin, hän mainitsee esimerkkinä.

Aivan kaikkea omakotitalkkarit eivät kuitenkaan voi tehdä:

– Omakotitalkkari tekee sellaisia töitä, joita asukas itsekkin tekisi normaalitilanteissa. Ammattitaitoa vaativia töitä ei tehdä, Nurmi painottaa. Esimerkiksi sähköasennukset, katolle kiipeäminen tai isojen pihapuiden kaato on siis syytä jättää niihin erikoistuneiden ammattilaisten tehtäväksi.

Kotitalkkaripalveluiden kysyntää riittää

Omakotiliiton Varsinais-Suomen piirissä omakotitalkkaritoimintaa on järjestetty nyt vähän yli 20 vuoden ajan. Nurmi toteaa palvelun olleen pidetty. Liiton paikallisyhdistysten omakotitalkkarit palvelevat kuitenkin vain jäseniä; kyseessä ei ole siis kaupallinen palvelu.

Kentällä riittää silti Nurmen mukaan kysyntää laajemminkin, myös kaupallisille toimijoille. Hänenkin kotikaupungissaan Liedossa kylätalkkarina toimii yksityinen yrittäjä.

– Kyllä niitä hänenkin palveluita tarvitaan. Meikin olemme antaneet hänelle töitä, joita meidän talkkarimme ei voi tehdä.

Nurmi arvioi omakotitalkkareita olevan eniten Etelä-Suomessa, etenkin Varsinais-Suomen ja Uudenmaan alueella. Mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä vähemmän talkkaripalveluja on ollut tarjolla. Tarvetta palveluille kuitenkin on riittämiin. Hän kertoo ohjeistaneensa viime aikoina myös muiden piiriosastojen paikallisyhdistyksiä eri puolella Suomea talkkaritoiminnan käynnistämisessä.

Keski- ja Pohjois-Suomessa talkkaripalveluita tarjoavat usein yksityisyrittäjät toiminimellä. Myös monet omakotiyhdistykset ovat Nurmen mukaan järjestäneet talkkaripalvelunsa toiminimiyrittäjän avulla. Vaikka se vaikuttaakin palveluiden hinnoitteluun, sillä hintaan on sisällytettävä muun muassa arvonnäkövero, monille tärkeintä on, että talon ylläpitoon on ylipäänsä mahdollista saada kaivattua apua. »

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Mielensäpahoittajia
ja sokerinlainaajia

Naapureissa on aina riittänyt ai-
hetta huumorille. Teppo Tulppu,
Ned Flanders, Mielensäpahoit-
taja – aineksia riittää moneen
arkkityyppiin. Naapuruussuhdet-
ta on vaikea päästä pakoon. Ei
siis ihme, että naapurien käytös
herättää helposti tunteita, oli se
sitten huvitusta tai suuttumusta.
Vaikka naapuri on läheinen, häntä
harvoin pääsee itse valitsemaan.

Mihin naapuria sitten oikein tar-
vitaan, muuhun kuin sarjakuviin ja
sketseihin? Luvan kysymiseen ai-
nakin: Tietyt rakennustyöt omalla
tontilla edellyttävät naapurin kuu-
lemista. Puista ja pensaista tont-
tien rajalla olisi hyvä sopia naa-
pureiden välillä. Jos lähellä tontin
rajaa sijaitsee rakennus naapurin
puolella, se tulisi ottaa huomioon
esimerkiksi grillikatosta rakenta-
essa paloturvallisuuden kannalta.
Grillien savut tai vaikkapa paljusta
tyhjennettävät vedet pitäisi rat-
kaista niin, etteivät ne kulkeudu
naapurin tontille.

Kun vierekkäin eletään, riidoilta
ei välttämättä voi täysin välttyä.
Tämä näkyy viranomaispuolel-
lakin: Naapurin tien käyttäminen
ja erilaiset rakennelmat tontilla
ovat yleisiä rikosilmoitusten syitä.
Kovat äänet aikaisin aamulla tai
myöhään illalla jakavat mielipitei-
tä, ja ylipäättään naapuruudessa
törmäävät erilaiset tavat elää.
Olisikin tärkeää pystyä ensisijai-
sesti keskustelemaan kasvotus-
ten keskenään yhteisistä asioista.
Kun naapurin toiminta ärsyttää,
hyvät kommunikointitaidot ovat
kullanarvoiset, niin kuin missä ta-
hansa muussakin ihmissuhteis-
sa. Vaatimuslistan sijaan naapuria
olisi hyvä lähestyä valmiina kerto-
maan omasta kokemuksestaan ja
kuulemaan toisen näkökulma.

Vaikka joskus on syytä ottaa
poliisi mukaan, suurimmassa
osassa naapureiden välisiä rii-

toja ei ole kyse rikoksesta tai
edes rikkomuksesta. Jos riita ei
lienny, on mahdollisuus kääntyä
naapuruussovittelun puoleen.
Sovittelua tarjoaa esimerkiksi
Naapuruussovittelun keskus.
Sovittelun keskeisiin periaattei-
siin kuuluvat dialogisuus, sovit-
telijan puolueettomuus ja kes-
kustelun luottamuksellisuus.
Oikeassa oleminen tai sen todis-
taminen on harvoin hedelmäl-
linen tavoite riidassa, ei myös-
kään naapuruusriidassa. Sen
sijaan jo huolensa kanssa kuul-
luksi tuleminen voi auttaa kohti
sopuisaa yhteiseloä.

Naapuruutta voi lähestyä myös
hyvän lähimmäisyyden näkökul-
masta. Mitä se on tässä ajassa?
Se voi olla tyyppillistä sokerin lai-
naamista naapurille lähikaupan
ollessa kaukana tai kiinni. Se voi
olla turvallisena aikuisena toimi-
mista, kun päivän jälkeen naapu-
rin koululainen tulee yksin kotiin,
ja avain onkin unohtunut repusta.
Se voi olla lumitöissä auttamista
tai kukkapenkin kastelua loma-
matkan aikana. Se voi myös olla
yes in my backyard -asennetta,
kun uutta kehitysvammaisten
palvelukeskusta kaavoitetaan
kunnassa.

Yhteiskunnallisen kriisinsie-
tokyvyn kannalta naapurustot
voivat muodostua tärkeiksi yh-
teisöiksi. Riittäisikö porakaivosta
vettä toisillekin vesikatkon yllättä-
essä? Voisiko naapuri tulla lataa-
maan puhelimensa, jos aurinko-
paneelit toimivat sähkökatkosta
huolimatta? Pitäisikö naapurin
pappaa käydä moikkaamassa,
kun myrsky tukki tiet eikä kotihoi-
to päässyt käymään? Häiriötilan
ei tarvitse olla pitkä ja vakava, että
päivittäinen elonpiiri supistuu.
Silloin korostuu, onko naapureina
tavattu olla mielensäpahoittajia
vai sokerinlainaajia.

Työllistämispalveluiden
uudistus vaikutti
talkkaritoimintaan

Omakotiliiton Varsinais-Suomen piirijärjestön alueella on
parhaimmillaan ollut työssä yli 50 omakotitalkkaria, joiden
varsinaisena työnantajana on ollut omakotiyhdistys, jonka
alueella talkkari toimii. Viime vuonnakin työssä oli Harri Nur-
men mukaan yli 30 omakotitalkkaria.

Tilanne on nyt oleellisesti muuttunut. Työllistämispalve-
lut siirtyivät vuoden alusta valtion TE-keskuksilta kuntien
vastuulle. Siinä missä piirijärjestö aiemmin asioi keskitetys-
ti TE-toimiston kanssa ja määräraha omakotitalkkarin palk-
kaamiseen tuli valtiolta, nyt yhteistyökumppanina onkin 27
kuntaa. Muutos ei sujunut aivan nikotteluitta.

Nurmi kertoo jokaisen kunnan vastaavan nyt oman bud-
jettinsa kautta kuntansa työttömien työllistämiseen liitty-
vistä kuluista. Kulujen arviointi on ollut kuitenkin osalle kun-
nista haastavaa. Sen seurauksena yhdistykset eivät ole saa-
neet enää palkkatukea samassa mitassa kuin aiemmin työl-
listääkseen paikallisia pitkäaikaistyöttömiä omakotitalkka-
reiksi.

– Osa kunnista on ilmoittanut, että palkkatukea varten ei
ole määrärahaa. Osa kunnista on taas ilmoittanut, että en-
tisen 100 %:n palkkatuen sijasta saatavilla on vain 50 % tai
70 % palkkatukea. Ja osa kunnista ei anna mitään työllistä-
mistukea enää yhdistyksille, hän ihmettelee.

Vaikka vuodenvaihteessa tapahtuneet muutokset työllis-
tämispalveluissa ja palkkatuessa ovat aiheuttaneet katkoja
talkkaritoimintaan, Nurmi vakuuttaa, että tarkoituksena on
jatkaa palvelua mahdollisuuksien mukaan.

– Työntekijöiden osalta uskon, että se oli hyvä parannus.
Nyt aluetoimistoja on kuntien alueella, kun ennen palvelu-
ja oli vain Salossa ja Turussa, ja työntekijät menivät sinne.
Työnantajan osalta muutos on ollut enemmän haasteelli-
nen, hän pohtii. ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Kiinteistön virhe ja kohtuullinen reklamaatioaika

Kiinteistössä ilmenevä virhe on kriisi omistajalle. On tyyppistä, että kyseessä on ainutkertainen tilanne, johon joutuminen saa omistajan neuvottomaksi. Tilanteessa ei kuitenkaan saa jäädä passiiviseksi, vaan ostajalta vaaditaan konkreettisia ja ripeitä toimia.

Lain mukaan ostaja ei saa vedota virheeseen, ellei hän ilmoita virheestä ja siihen perustuvista vaatimuksistaan myyjälle kohtuullisessa ajassa siitä, kun hän havaitsi virheen tai kun hänen olisi pitänyt se havaita. Jollei ostaja ilmoita laatuvirheestä tai sopimusrikkomuksesta myyjälle viiden vuoden kuluessa siitä, kun kiinteistön hallinta on luovutettu, hän menettää oikeutensa vedota siihen.

Usein reklamaatioajan ajatellaan olevan viisi vuotta, mutta näin asia ei siis ole. Viisi vuotta on vain takaraja myyjän virhevastuulle.

Tietyissä tilanteissa ostaja voi ylittää kohtuullisen reklamaatioajan. Nämä tilanteet ovat kuitenkin harvinaisia. Tällainen tilanne on kyseessä silloin, jos myyjä on toiminut kunnianvastaisesti ja arvottomasti. Tällaista toiminta voi olla esimerkiksi silloin, jos myyjä salaa kaupan kannalta olennaisia tietoja tai peittää kosteusvaurioita rakenteisiin. Tällaisessa tilanteessa ei ole tarvetta suojella myyjää myöhäisiltä vaatimuksilta, koska myyjä ei ole toiminut vilpittömässä mielessä.

Reklamaatioaika lasketaan ajankohdasta, jolloin ostajan olisi pitänyt havaita virhe ja ymmärtää sen merkitys. Laissa mainittu kohtuullinen aika on väljä käsite, joka ei anna yhtä oikeaa vastausta siitä, milloin reklamaatio on tehty oikea-aikaisesti. Yleisesti on katsottu, että kohtuullisena reklamaatioaikana on pidetty muutamaa kuukautta. Puoli vuotta voi olla liian pitkä aika. Toisaalta pitkäkin reklamaatioaika voidaan joissain tapauksissa hyväksyä, mikäli virheen selvittäminen on aikaa vievää.

Oikeuskäytännössä kohtuulliseksi katsottuun aikaan ovat vaikuttaneet muun muassa virheen laatu, laajuus sekä olosuhteet. Reklamaatioaika voi myös vaihdella saman kiinteistön eri virheiden osalta. Kohtuullisen ajan arviointi on aina kokonaisharkintaa ja käsitteen väljyys johtaakin siihen, että hyvin usein kiinteistöä koskevissa riita-asioissa myyjä esittää ainakin varmuuden vuoksi väitteen reklamaation myöhästymisestä. Ostajan ei

kannatakaan koskaan aiheettomasti lykätä reklamaation tekemistä, sillä kohtuullisen ajan pituus antaa mahdollisuuden erilaisiin tulkintoihin.

Reklamaatioaika on alun perin säädetty nimenomaan myyjän suojaksi, jolloin ostaja ei voi odotella reklamoinnin kanssa loputtomiin. Ostajan kannalta kohtuulliseen reklamaatioaikaan puolestaan sisältyy se, että ostaja ehtii tarkastaa kiinteistön, tutkia mahdolliset havaitsemansa puutteet ja tilata paikalle tarvittaessa asiantuntijan.

Ostajan on tärkeä huomioda, että oikein tehty reklamaatio sisältää virheilmoituksen lisäksi vaatimukset. Mikäli vaatimukset puuttuvat kokonaan, kyseessä ei ole lain edellyttämä reklamaatio. Käytännössä ostajan täytyy ilmoittaa, vaatiiko hän kaupan purkua, hinnanalennusta vai vahingonkorvausta. Myös rahallisen vaatimuksen suuruusluokka on ilmoitettava. On tyypillistä, että reklamaatio tehdään pian selvittelyn varhaisessa vaiheessa ja sitä täydennetään sitä mukaa, kun tutkimukset edistyvät ja saadaan selvyys virheiden korjauskustannuksista.

Ratkaisussa KKO 2016:69 ostajat eivät olleet reklamaatiokirjeessään esittäneet konkreettisia vaatimuksia vaan ainoastaan ilmoittaneet varaavansa mahdollisuuden esittää tarkempia korvausvaatimuksia myöhemmin. Vaatimukset hinnanalennuksesta ja kaupan purusta oli mainittu ensimmäisen kerran vasta haastehakemuksessa lähes vuotta myöhemmin, minkä vuoksi korkein oikeus katsoi ostajien menettäneen oikeutensa vedota virheisiin, koska he eivät olleet ilmoittaneet vaatimuksistaan riittävän yksilöidysti kohtuullisessa ajassa virheiden havaitsemisesta. Ottaen erityisesti huomioon virheiden laadun ja laajuuden korkein oikeus totesi myös, että arvio korjauskustannuksista olisi ollut kohtuudella saatavissa huomattavasti lyhyemmässä ajassa, joten tätä ei huomioitu kohtuullisuusarvioinnissa. Niinpä erilaisten lisäselvitysten ja kustannusarvioiden hankinnan kanssa kannattaa myös toimia mahdollisimman joutuisasti.

Kiinteistökauppariidoissa on yleensä kyse merkittävästä taloudellisesta intressistä. Suosittelen kääntymäänkin ammattitaitoisen asianajajan puoleen, mikäli tällainen vaikea tilanne tulee eteen.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Lajittelu kannattaa myös kodin ulkopuolella

Toimivalla jätehuollolla on suuri yhteiskunnallinen vaikutus, jota harva tulee ajatelleeksi. Jätehuolto on ympäristöterveyttä, ja jätteistä tullut arvokasta raaka-ainetta, jota kannattaa kuljettaa yli valtiorajojenkin. Omakotiasuja voi kantaa kortensa kekoon noudattamalla lajitteluohjeita, mutta kodin lisäksi lajittelua olisi hyvä päästä tekemään myös muissa arjen ympäristöissä.

– Lajittelua voidaan edelleen petrata. Asuinkiinteistöillä on aivan huikeat lajittelumahdollisuudet, ja ne ovat parantuneet koko ajan, toteaa Suomen Kiertovoima ry KIVO:n toimitusjohtaja, DI **Jutta Laine-Ylijoki**. Esimerkiksi yleinen yhdyskuntajätteen kierrätysaste on Suomessa hänen mukaansa nousemaan päin. Tekemistä olisi lähinnä muovin ja puupakkausten lajittelussa. Kirimiseen olisi vielä aihettakin.

Tilastokeskuksen mukaan Suomen yhdyskuntajätteen kierrätysaste oli vuonna 2024 noin 44,6 prosenttia. EU puolestaan on asettanut jäsenvaltioilleen yhdyskuntajätteiden kierrätystavoitteet: 55 % vuoteen 2025 mennessä, 60 % vuoteen 2030 ja 65 % vuoteen 2035 mennessä.

– Suomi on niistä joltain osin perässä, mutta niin on moni muutkin maa, huomauttaa Laine-Ylijoki. Asiaan vaikuttavat hänen mukaansa muun muassa elintapojen muutokset:

– Suomessa on ollut perinteisesti erittäin korkea paperinkierrätysaste. Paperin käyttö on vähentynyt, joten myös sen vaikutus kokonaisasteeseen on vähentynyt.

– Suomessa on ollut perinteisesti erittäin korkea paperinkierrätysaste. Paperin käyttö on vähentynyt, joten myös sen vaikutus kokonaisasteeseen on vähentynyt.

Vaikka kotitalouksien rooli korostuu usein julkisessa keskustelussa, hän muistuttaa, ettei kierrätystavoite koske vain kotitalouksia. Yhdyskuntajätettä tuottavat kaikki ihmisten toiminnot niin työpaikoilla kuin vapaa-ajallakin.

– Ihmiset eivät todellakaan pysy sitä kierrätysprosessia yksin tekemään, vaan koko arvoketju osallistuu kierrättämiseen.

Keräyksen ja kierrätyksen oltava kustannustehokasta

Laine-Ylijoki muistuttaa, ettei kierrätysaste ole välttämättä yksi ja ainoa tavoite, vaan asiassa on huomioitava

myös resurssiviisaus, ympäristövai-
kutukset ja toiminnan kustannukset.
– Kuljetus ja keräys ovat niin kalliita
infroja, että ihan pienillä määrillä se
ei ole kannattavaa. Jotta kierrätykses-
tä saadaan kustannustehokasta toi-
mintaa, jätteitä on oltava riittävästi
saatavilla. Yksittäisten henkilöiden
kustannukset eivät saa karata aivan
taivaisiin, hän toteaa.

Jonkin yksittäisen haja-asutus-
alueen asukkaat saattavat ihmetel-
lä, miksei heilläkin ole omaa keräys-
pistettä. Jos keräyspisteitä sijaitsisi
kuitenkin joka haja-asutusalueella,
myös kustannukset nousisivat kor-
keiksi. Jätteenkeräyspalvelut makse-
taan viime kädessä kuluttajan kuk-
karosta; tuottajayhteistyö näkyy siis
suoraan tuotteiden hinnoissa.

– Se monesti unohtuu, että tässä
koko ajan optimoidaan ihmisten jä-
tehuoltomaksuja.

Samalla keräysverkoston tulee kui-
tenkin olla riittävä ja helposti saavu-
tettava. Esimerkiksi Laine-Ylijoki nos-
taa pakkausjätteen keräysvelvoitteen,
joka laajeni vuonna 2024 koskemaan
myös yli neljän huoneiston kiinteistö-
jä. Se ei suinkaan heikentänyt kaup-
pojen piholla olevien Rinki-pisteiden
suosiota, vaan kerätyn jätteen määrä
on hänen mukaansa vain kasvanut.

Biojätteen erilliskeräys vaikuttanut positiivisesti

Kun lajittelu tehdään mahdollisim-
man helpoksi – kustannusviisautta
unohtamatta – ihmiset myös lähtevät
siihen mukaan, toteaa Laine-Ylijoki.
Sama koskee hänen mukaansa bio-
jätteen erilliskeräystä.

Vuoden 2024 heinäkuusta alkaen
kaikissa yli 10 000 asukkaan taajamis-
sa oli aloitettava biojätteen erilliske-
räys tai kompostointi – myös omako-
titaloissa.

Laine-Ylijoki kertoo biojätteen eril-
liskeräyksen olleen iso askel: biojäte
on painavaa ja helpottaa siten tun-
tuvasti massaperustaisen kierrätys-
tavoitteen saavuttamista, toisin kuin
esimerkiksi kevyet muovipakkaukset.

Vaikka biojätteiden lajittelussa on
hänen mukaansa vielä kehitettä-
vää, suunta on jo oikea. Sekajätteen

koostumusta mitataan säännöllises-
ti, ja tuoreimmissa mittauksissa on jo
nähty biojätteen määrän sekajättees-
sä vähentyneen selkeästi.

– Biojätettä päätyy noin 100 000 ton-
nia vähemmän sekajätteen joukkoon
verrattuna vuosituhannen alkuun.

Kimpparatkaisut ja yhteisöllisyys avuksi jätehuoltoon

Mitä lähempänä ja helpommin saa-
tavilla jätteenkeräyspiste on, sitä to-
dennäköisemmin jätteet löytävät
tensä oikeaan paikkaan. Laine-Yli-
joki muistelee 400 metrin olevan jois-
sain yhteyksissä todettu maksimie-
täisyys, jonka päähän ihmiset viitsi-
vät vielä jätteensä kuljettaa.

– Tietyllä tavalla jätteet tuppaavat
menemään sinne, missä niistä hel-
poiten pääsee eroon.

Tämä edellyttää kuitenkin toimivaa
infraa. Lisäksi jätteenkeräyspistei-
den sijoitteluun vaikuttavat kuntien
rakennusmääräykset ja asemakaava.
Joillain alueilla ratkaisua onkin haet-
tu esimerkiksi pientaloalueiden yhe-
teisistä korttelikeräyksistä.

– Myös biokimppaa on joillain alu-
eilla aika paljon käytössä. Sehän on
oikein hyvä ratkaisu, Laine-Ylijoki to-
teaa.

Hän painottaa siisteyden ja ym-
päristöterveyden ylläpidon tärkeyt-
tä jätekimppojen osalta. Pientaloal-
uiden yhteisistä kimpparatkaisuis-
ta, olipa kyse sitten bio- tai sekajättees-
tä, on ilmoitettava paikalliseen jäte-
huolto-yhtiöön ja varmistettava, että
ratkaisu on kunnan rakennusmäärä-
ysten mukainen.

– Ja jonkun pitää huolehtia, että
ympäristö pysyy siistinä ja jätemaksu
tulee maksetuksi, Laine-Ylijoki muis-
tuttaa.

– Kiinteistönomistajan vastuulla on
myös sen jätehuoneiston siisteys ja
ylläpito, ja että se on työturvallinen
kuskille.

Puutarhajäte helposti keräykseen kimppalavalla

Puutarhajätteen käsittely on varsin-
kin syksyisin monen omakotiasujan

päänvaivana. Haravointijätettä, risu-
ja ja oksia kun voi kertyä yllättävän-
kin suuria määriä.

Alueelliset jätehuolto-yhtiöt tarjo-
avat syksyisin usein pidennettyjä jä-
teasemien aukioloaikoja ja erilaisia
kampanjoita, jotta puutarhajättees-
tä päästään eroon vaivattomasti. Jot-
kut niistä ottavat risut, oksat ja lehdet
vastaan jopa veloitusetta.

Laine-Ylijoki huomauttaa osal-
la pientaloasujista voivan olla kom-
postori puutarhajätteitä varten. Hän
muistuttaa, että silloin biojätettä var-
ten on kuitenkin tehtävä erillinen
komposti.

– Se, mitä ehkä suosittelisin ja mitä
tällä seudulla on harrastettu, on että
otetaan keväisin ja syksyisin lava,
joka täytetään yhdessä.

Yhteinen jätelava ja talkoot ovat ol-
leet Laine-Ylijoen omallakin pienta-
loalueella tapana jo 25 vuotta. Hän
kertoo asukkaiden tilaavan lavan ke-
vällä vähän ennen äitienpäivää ja
syksyllä ennen isänpäivää. Näin kaik-
ki kimpan yhdeksän taloa saavat
puutarhajätteensä helposti toimitet-
tua keräysasemalle, eikä kenenkään
tarvitse ryhtyä kuljettelemaan niitä
vaivalloisesti omin päin.

– Siinäkin voi kimppoja hyödyn-
tää. Olen huomannut, että niitä täällä
harrastetaan. On välillä sekajätelava-
kin, jos ihmiset haluavat siivota va-
rastojaan.

Lajittelun esteenä usein tilan puute

On valitettava tosiasia, että jos jokin
asia ei hoidu arjessa sujuvasti, se jää
usein tekemättä.

Monen eri jätelajin lajittelu vaatii
kodissa melkoisesti tilaa, ja Laine-Yli-
joki arveleekin sopivan tilan puut-
teen voivan olla yksi lajitteluintoa
rajoittava tekijä. Lajittelumahdolli-
suuksien parantaminen voidaan ot-
taa nykyisin huomioon keittiö- tai ko-
tiresmontin yhteydessä.

Toinen lajittelun rajoitteeksi koet-
tu asia on yleisesti liittynyt fasiliiteet-
teihin. Laine-Ylijoki toteaa, ettei ke-
räyspisteen etäisyyttä voi kuitenkaan
enää käyttää tekosyynä. Etenkin taa-
jamissa, mutta myös useimmilla ha-

ja-asutusalueilla keskeisimpien jäte-
lajien lajittelu on jo hänen mukaansa
helposti tehtävissä.

Vaarallistenkin jätteiden osalta neu-
voja ja vinkkejä on saatavilla ottamalla
yhteyttä paikalliseen jätehuoltotoimi-
jaan. Laine-Ylijoki huomauttaa lajitte-
luohjeiston myös yksinkertaistuneen:

– Muovipakkauksia ei tarvitse enää
pestä, niiden lajittelua on helpotettu.
Eikä niitä tarvitse kuivatella tiskial-
taassakaan.

Hän toteaa ihmisillä olevan kui-
tenkin lajittelun lisäksi arjessa paljon
muitakin velvoitteita. Itseään koh-
taan kannattaa olla siis armollinen, ja
aloittaa edes pienistä asioista:

– Riittää, että tekee parhaansa. Jos
olet lajitellut nyt sen kolme pakkaus-
ta, niin ensi vuonna sitten vaikka neljä.

Lajittelu tavaksi muuallakin kuin kodeissa

Vaikka kotitalouksien lajittelumahdol-
lisuudet ovat nykyisin hyvällä mallil-
la, Laine-Ylijoki kaipaisi samaa myös
muualle. Lajittelu pitäisi hänen mu-
kaansa saada mahdolliseksi ei vain ko-
titalouksissa, vaan myös työpaikoilla
ja julkisissa tiloissa – eli kaikkialla mis-
sä ihmiset sitten liikkuvatkin.

– Se on ainoa, jolla mahdollistetaan
laajat kierrot ja riittävä jätemäärien
saatavuus.

Vaikka kotitalouksien rooli on julki-
sessa keskustelussa korostunut, hän
muistuttaa ihmisten viettävän koto-
naan lopulta vain pienen osan päi-
västä. Jätettä syntyy kuitenkin muu-
allakin.

Yhtä lailla olisi tärkeää muistaa jä-
tehuollon olevan vain kuluttamisen
päätepiste: sen kohdalla kaikki re-
surssit on jo käytetty, Laine-Ylijoki
muistuttaa. Positiivista muutosta on-
kin haettava yhtä lailla ihmisten ku-
lutustottumuksista ja yritysten tuote-
suunnittelusta.

– Kestävässä kehityksessä se fokus
ei saa se olla vain siinä jätteessä, vaan
niissä muissa valinnoissa ja tekemi-
sessä.

*Suomen Kiertovoima edustaa jul-
kista jätehuoltoa ja kuntien 33 jätelai-
tosta. Lisätietoja: www.kivo.fi.*

Teksti: Siru Uusi-Seppälä

Vinkit energia- tehokkuuteen ennen lämmityskauden alkua

Energiatehokkuus alkaa kiinnostaa viimeistään siinä vaiheessa, kun omakotitalon omistaja saa lämmityskauden ensimmäisen energialaskun pöydälleen. Jo ikkunoiden ja ovien tiivisteet vaikuttavat paljon talon energiatehokkuuteen, ja sen myötä lämmityskuluihin ja asumismukavuuteen.

Omakotitalon omistajan kannattaa miettiä kotinsa energiatehokkuutta. Energiatehokkuus koostuu kolmesta asiasta: rakenteiden energiatehokkuudesta, teknisistä järjestelmistä ja siitä, miten käyttäjä itse toimii.

Energiatehokkuuden asiantuntija **Veli-Matti Virtanen** painottaa, että energian säästäminen on aina tärkeää. Kiinteistönomistajaa motivoivat usein eniten kustannussäästöt: aina kun säästää energiaa, säästää myös

rahaa. Kiinteistönomistajan kannattaa myös varautua yllätyksiin ja ennakoida.

– Energian hinnat ovat pitkässä juoksussa kohonneet ylöspäin, energian hinta oletettavasti kasvaa. Tapahtumat maailmalla voivat muuttaa energian hintaa nopeastikin. Muutama vuosi sitten tuli energiakriisi ja hinta nousi todella nopeasti hyvin korkeaksi. Silloinhan oltiin pulassa laskujen kanssa. Nyt tilanne on on-

neksi parempi.

Hintaheilahtelujen vaikutukset ovat pienemmät energiatehokkaammissa kiinteistöissä. Virtanen kannustaa miettimään energiatehokkuutta pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti. Toinen näkökulma energiatehokkuuteen on ekologisuus.

– Energiatehokkuudella voi pienentää omaa hiilijalanjälkeä ja resurssien kulumista maapallolla. Vaikka energia olisi puhtaasti tuotettua,

energian säästäminen on ympäristösyiden takia järkevää.

Mieti energiatehokkuutta remontoidessa

Energian säästämiseksi voi tehdä paljon itse. Virtanen kannustaa jokaista kodinomistajaa seuraamaan energian- ja vedenkulutusta.

– Kulutusta kannattaa seurata. Se on kodin omistajan tärkeimpiä toi-

mia. Jos kulutus nousee tai laskee selittämättömästi syystä, se voi kertoa jostain viasta, joka täytyy etsiä ja paikantaa.

Kiinteistön lämmitystapaa Virtanen pitää merkittävänä. Kiinteistöjen ja veden lämmitys on suomalaisissa rakennuksissa suurin yksittäinen energiasyöppö.

– Tilojen ja käyttöveden lämmitys voidaan tehdä eri tavoilla. Monet omakotitaloista ovat suorasähkölämmitteisiä kiinteistöjä. Nykymittapuulla ne eivät ole lämmöntuotannon kannalta kovin energiatehokkaita.

Myös ilmanvaihdolla on iso merkitys kodin energiatehokkuuteen. Ilmanvaihdon suodattimet kannattaa uusia tai puhdistaa vähintään kaksi kertaa vuodessa, jotta järjestelmä toimii energiatehokkaasti ja sisäilma säilyy hyvänä. Vanhemmissa taloissa saattaa löytyä ilmanvaihtojärjestelmiä, jotka eivät kerää lämpöä talteen.

– Remontoitavat talot siirtyvät usein lämpöä talteen ottavaan ilmanvaihtojärjestelmään.

Valitettavasti ilmanvaihdon remontointi on hieman kalliimpaa jälkikäteen, mutta siitä saadaan merkittävää energiasäästöä pitkällä aikavälillä.

Virtanen kehottaakin miettimään energiatehokkuutta aina, kun taloon tehdään rakenteisiin koskevia remontteja.

– Parhaita hetkiä parantaa energiatehokkuutta ovat ne, kun avataan rakenteita jonkin muun toimenpiteen takia, esimerkiksi tehdään jotain seinille tai katolle. Silloin saa kaikista parhaat hyödyt, kun rakenne joudutaan muutenkin avaamaan.

Rakennukseen sinänsä liittymäton energiatehokkuuden asia on asukkaan tapa käyttää rakennusta. Esimerkiksi sisälämpötilalla on suuri merkitys.

– Kannattaa miettiä, voitaisiinko energiankulutusta pienentää asuintottumuksia muuttamalla. Jos on kaksi vierekkäistä, identtistä kiinteistöä, joista toisen sisälämpötila on 2 astetta toista korkeampi, sillä menee melkein 10 % enemmän energiaa tilan lämmitykseen vuoden aikana, Virtanen havainnollistaa.

Tarkkaile ikkunoiden ja ovien tiivisteitä

Ikkunoiden tiivisteet voivat vuotaessaan kasvaa kokoaan suuremmaksi ongelmaksi luomalla ikävän noidankehän.

– Jos tiivisteet vuotaa, se aiheuttaa vetoa, joka heikentää sisäolosuhteita. Kuvitellaan vaikka, että olohuoneessa sohvan lähellä oleva ikkuna falskaa ja kylmä ilma aiheuttaa vetoa. Silloin saatetaan ajatella, että pitää nostaa lämpöä. Tällöin koko kiinteistön energiankulutusta nostetaan vain sen takia, että tiivisteiden huono kunto ja veto aiheuttaa haittaa.

Jos huono tiiviste olisi havaittu

ja vaihdettu ajoissa, vetoa ei olisi päässyt syntymään eikä energiankulutus kasvanut. Ikkunoiden tiivisteitä voi pitää silmällä vähällä vaivalla esimerkiksi ikkunanpesun yhteydessä.

– Yleensä ihmiset pesevät ikkunat vähintään kerran vuodessa. Sen yhteydessä on hyvä tarkastella tiivisteiden kuntoa ikkunakohtaisesti. Kun ikkunan avaa, voi katsoa tiivistettä ja varmistaa, että se on koostumukseltaan elastinen ja kimmoisa. Jos tiiviste on painunut lyttyyn tai haperoitunut rikki, se tulee vaihtaa, Virtanen kertoo.

Myös ikkunanpuitteiden puuosia kannattaa tarkastella. Jos maali hilseilee tai pinta lahoilee, se yleensä kertoo ilmavuodoista. Tärkeintä on tiivisteiden tunnustelu ja silmäääräinen tarkistaminen. Ovien tiivisteitä koskevat samat peruseriaatteet kuin ikkunoita: kunto tarkastetaan silmäääräisesti aika ajoin, ja tiiviste uusitaan ja vaihdetaan tarvittaessa.

– Erona on se, että ovia käytetään päivittäin ja moneen otteeseen. Tarkastusväli voi siis olla tiheämpi jatkuvan käytön takia.

Ikkunoiden tiiviyyttä voi tarkastella myös erilaisilla testeillä. Yksi testi on laittaa paperi puoliksi ikkunan ja karmin väliin ja sulkea ikkuna. Paperia ei pitäisi saada vedettyä helposti ikkunan läpi. Jos näin käy, tiiviste ei toimi kunnolla. Tällöin kannattaa tarkistaa, onko tiiviste tarpeeksi iso.

Tiivistäminen ei ole kohtuuton urakka

Tiivisteiden vaihtaminen on sen verran helppo toimenpide, että sen voi tehdä kokonaan itse. Vaihtoon kannattaa varata riittävästi aikaa ja kärsivällisyyttä etenkin, jos sitä tekee ensimmäistä kertaa. Kohtuuton urakka ei kuitenkaan ole luvassa. Virtanen arvioi, että omakotitalon ikkunoiden tiivisteet saa vaihdettua päivässä. Vaihto kannattaa ajoittaa lämpimämpään vuodenaikaan:

– Jos homma ei mene kerralla nappiin, niin sitten ei kärsitä haittavaikutuksista. Itseliimautuva tiiviste, jota useimmat käyttävät, vaatii myös lämpimän pinnan, jotta liima tarttuu. Muita tapoja tiivisteiden kiinnittämiseen voi tehdä myös kylmempään aikaan, mutta ikkunoita ei yleensä viitsi pitää tiivistämisen ajan auki talvella, Virtanen huomauttaa.

Tiivisteissä löytyy mistä valita. Niitä valmistetaan erilaisista materiaaleista, lisäksi on olemassa erikokoisia ja -muotoisia tiivisteitä. Valinta tehdään ikkuna- ja ovi-kohtaisesti. Virtasella on kuitenkin tiivisteiden valintaan yksinkertainen vinkki:

– Jos vanha tiiviste on toiminut oikein ja olet tyytyväinen, valitse samanmuotoinen ja -paksuinen. Tarvittaessa voi leikata saksilla pienen palan mukaan rautakauppaan.

Jos ikkunasta löytyy urat tiivisteitä varten, tulee valita uratiivis-

sunkatot

0400 167 062

www.sunkatot.fi

Uudista kotisi ilme!

- Katon muutostyöt
- Katon lisäeristykset
- Kattoremontit
- Peltisepäntyöt
- Ulkoverhoustyöt
- Valokate-asennukset

te. Tämä on Virtasen mukaan hyvä muistaa, mutta muutoin voi aina noudattaa aiemmin toiminutta tiivistettä. Tiivisteiden paksuuden varmistamiseen on kätevä testi.

– Ikkunan ja karmin väliin voi laittaa palan sinitarraa. Kun sulkee ikkunan ja aukaisee, sinitarra on sen välin paksuinen, joka ikkunasta pitää tiivistää.

Netissä on paljon ohjeita tiivistämiseen niin kuvina kuin videoinakin. Valmistajan ohjeet kannattaa kuitenkin aina lukea ensin läpi. Valmistajan ohjeissa voi olla kyseisen tiivisteiden kannalta olennaisia tietoja. Kun valmistajan ohjeita noudattaa, tiivistäminen todennäköisesti onnistuu.

Tiivisteiden vaihtoa ei tarvitse arkailla

Kokemattomalla tekijällä vaihtaminen saattaa vaatia aluksi harjoittelua. Ongelmia voi tuottaa esimerkiksi tiivisteiden saaminen oikealle kohdalle. Tiivisteiden ei tulisi liikkua aina, kun ikkunaa avataan tai suljetaan. Väärään kohtaan laitettu tiiviste voi kulu oikein asennettua nopeammin.

– Tiivisteiden pitäisi vain mennä lyttyyn, kun ikkuna suljetaan. Jos tiiviste ei ole oikeassa kohdassa ja siihen kohdistuu sivuttaisliikettä, se saa tiivisteiden irtoamaan tai repsottamaan. Tällöinkään oikean kokoisen tiivisteiden ei pitäisi päästää ilmaa aikaan heti läpi, mutta pinta lähtee ir-

toamaan seinästä, ja tiiviste alkaa kulumaan.

Myös tiivistekohdan huolellinen puhdistaminen on Virtasen mukaan tärkeää.

– Jos on jäänyt vanhan tiivisteiden roippeita tai likaa siihen pinnalle, tiiviste ei pysy niin hyvin. Eli ensin poistetaan vanha tiiviste, roskat ja liimanjämät vanhasta tiivisteestä. Sitten pinta puhdistetaan, annetaan kuivua ja uusi asennetaan puhtaalle pinnalle.

Jos jokin menee pieleen, kannattaa asentaa kokonaan uusi tiivisteidenpätkä. Jos yksi ikkunan kantti ei mene kohdalleen, kaikkia sivuja ei kuitenkaan tarvitse vaihtaa. Tiivistenauhaa myydään onneksi jopa kymmenien metrien mitoissa.

– Jos pätkä menee hukkaan harjoittelussa, tiivistettä riittää kyllä epäonnistuneidenkin yritysten varalta, Virtanen toteaa.

Tiivisteiden vaihtoa ei kannatakaan liikaa arkailla, eikä niiden asentaminen vaadi ammattilaisen tilaamista.

– Mikään ei toki estä soittamasta jonkinlaista apua paikalle, jos on epävarma taidoistaan. Mutta pääosin tiivisteiden vaihtaminen on sellainen homma, että sen pystyy kuka tahansa itse tekemään. Kannustankin, että ei muuta kuin alkaa tekemään. Siinä joko onnistuu tai vähintäänkin oppii tekemään sen paremmin, Virtanen kannustaa. ■

Teksti: Elina Salmi

Keittiö toimivaksi ja kauniiksi

Kulahtaneen keittiön ilmettä voi muuttaa aika pienin keinoin, mutta joskus syntyy halu laittaa kaikki uusiksi. Silloin yleensä tarvitaan ammattimiehiä ja joskus myös rakennuslupa.

Keittiöremonttiin ryhtymisen ja sen lopullisen toteutumisen välillä voi kulua joskus pitkäkin aika. Hyvä niin, sillä vähänkin isompaan remonttiin saa kulumaan reippaasti aikaa ja rahaa – siksi asiat on mietittävä ja suunniteltava huolella.

Onko keittiössä toiminnot oikeilla paikoilla vai pitääkö liikkumista eri pisteiden välillä jotenkin sujuvoittaa? Onko pistorasioita tarpeeksi? Entä säilytystilaa ja laskutasoja? Onko oikeissa paikoissa valoa tarpeeksi vai joutuuko kokatessa tihrustelemaan liian heikossa valaistuksessa?

Alkajaisiksi voi hakea ideoita ja inspiraatiota netistä, lehdistä, keittiömyymälöistä tai vaikka asuntomesuilta. Kun omat mieltymykset alka-

vat hahmottua, on aika laatia budjetti ja sovittaa keräämistään ideoista siihen ne, joihin omat varat riittävät. On hyvä muistaa, että harvoin budjetti toteutuu sellaisenaan – pelivaraa on siis hyvä olla.

Jos on aikeissa tehdä muutakin kuin vain vaihtaa kaapinove, tiskialtaan ja ehkä hanat, voi vastaan tulla keskeisten elementtien, kuten vaikkapa vesipisteen ja viemärin tai lieden siirto toiseen paikkaan. Silloin remontti siirtyy toiseen kokoluokkaan.

Vaikka olisi aikeissa tehdä ison osan töistä itse, kannattaa isompaan remonttiin palkata hyvä suunnittelija. Hän on tärkeä apu, koska osaa ammattilaisena tehdä ehdotuksia, joilla keittiöstä saa toimivan, hoitaa lupa-

asiat ja varmistaa urakoitsijan pystyvyyden ja pätevyyden. Hyvän suunnittelijan lisäksi kannattaa satsata laadukkaisiin materiaaleihin.

Vesipisteen siirto saattaa vaatia rakentamisluvan

– Putkityöt keittiössä tarkoittavat yleensä viemäriä ja vesijohtoa. Jos niitä halutaan siirtää, saattaa toimenpide vaatia rakentamisluvan, muistuttaa erikoisasiantuntija **Juha-Ville Mäkinen** LVI-Tekniset Urakoitsijat ry:stä.

– Jos muutokset ovat niin laajoja, että järjestelmää rakennetaan kokonaan tai isolta osalta uusiksi, voi lupaa olla tarpeen. Jos taas työ on niin pie-

ni, että sen voi ajatella olevan enemminkin huoltoa, niin lupaa ei yleensä tarvita. Käytäntö vaihtelee kunnittain ja helpommalla pääsee, kun käy läpi asiaa oman kuntansa rakennusvalvonnasta.

Vesipisteiden tai viemäreiden paikkoja muutettaessa on otettava huomioon joitakin luonnonlakeja. Suomessa on käytössä viettoviemärijärjestelmä ja se tarkoittaa käytännössä sitä, että viemäriputkessa pitää olla kaatoa riittävästi ja maan vetovoiman pitää pystyä vetämään jätevesi putkessa eteenpäin. Viemäriputkessa ei siis voi olla ylös tai alas meneviä mutkia tai vaikkapa kynnysten ylityksiä. Sen on pakko olla suora ja tasainen putki. Lisäksi se pitäisi saada siististi katseilta piiloon.

Freepik

– Jos vesipisteen paikka halutaan vaihtaa, niin mahdollistahan se toki on. Silloin viemäriputken voi joutua viemään lattia läpi alakertaan tai kellariin ja rakentamaan putkea siltä osin uutena. Vesijohtojen siirtely on helpompaa, koska vesi kulkee niissä paineen avulla sekä ylöspäin. Koska vesijohdot ovat viemäreitä pienempiä, on niiden kotelointikin yksinkertaisempaa.

Muista huolehtia astianpesukoneen vuotosuojauksesta

Vesipisteen ulkonäkö muuttuu kertaheitoilla, kun vaihtaa tiskialtaan ja hanan. Niiden vaihtamiseen ei tarvita välttämättä ammattimiestä, vaan työn saa tehdä itse. Silloin pitää tietysti ymmärtää se tosiasia, että jos ongelmia tai vuotoja ilmenee, löytyy vahingon aiheuttaja vessan peleistä.

Astianpesukoneenkin voi asentaa halutessaan itse. Silloin on muistettava huolehtia, että koneen vuotosuojaus ja vuodon havaitsemiseen liittyvät seikat on tehty ympäristöministeriön asetusten mukaisesti. Asetus sanoo selkeästi, että koneen paikka on rakennettava niin, että vuoto ilmenee heti ja että se voidaan havaita.

– Vuotokaukalo tai vastaava ratkaisu koneen alla tuo vuotoveden koneen eteen, jolloin se havaitaan heti ja on helppo hoitaa pois kuivaamalla pintakosteus eikä vahingosta synny silloin pidempiaikaisia seuraamuksia. Ilman vuotosuojauksa pienehköstä vuodosta ja löysästä liitoksesta saattaa tihkua vettä koneen taakse ja alle pitkäänkin. Silloin on vaara, että rakenteisiin alkaa kehittyä terveydelle haitallista kasvustoa. Astianpesukonetta ei myöskään saa jättää päälle valvomatta ja hana pitää muistaa sulkea aina heti, kun kone lopettaa ohjelman.

Vakuutus ei korvaa laittomista sähkötöistä aiheutuvia vahinkoja

Vaikka ison osan keittiöremontista voi halutessaan tehdä itse, niin sähkötyöt ovat selkeä poikkeus. Niitä saa tehdä ainoastaan sellainen henkilö, jolla on asiaankuuluva pätevyys ja tarvittavat luvat. Jos johtoja kytkee henkilö, jolla ei ole siihen lupaa, voi asennuksista aiheutua pahimmassa tapauksessa tulipalo tai joltakulta perheenjäseneltä tai vieraalta lähteä henki. Myöskään vakuutus ei korvaa laittomista sähkötöistä aiheutuneita vahinkoja.

Asiansa osaavan sähkömiehen lisäksi onnistuneen remontin avain on hyvä sähkösuunnittelija. Hän osaa antaa kullannarvoisia vinkkejä esimerkiksi pistorasioiden sijoittelusta ja valaistuksesta ja tekee toteutussuunnittelun niin, että johdot saadaan häivytettyä siististi rakenteisiin.

Keittiön sähkötöistä ehkä suuritoisin on lieden siirto toiselle seinustalle, koska nykyaikainen, täysikokoinen sähköliesi tarvitsee toimiakseen kolmivaihevirtaa. Muuten keittiön sähkötyöt ovat kevyempiä ja liittyvät ennen kaikkea pistorasioihin ja valaistukseen. Aniharvoin keittiössä sähkönkulutus remontin yhteydessä kasvaa niin, että pääkeskuksen kokoa pitää kasvattaa.

Kaikessa remontoinnissa on aina turvallisinta toimia yrityksen kanssa – niin myös sähkö- ja putkiasioissa. Kun kuluttajan vastinparina on yritys, selustan turvaa kuluttajansuojalaki ja yrityksellä on vastuu tehdyistä töistä ja mahdollisista virheistä tai vahingoista. Jos taas työt tekee yksityishenkilönä sinänsä ehkä hyvinkin pätevä naapurin mies, jää vastuu itselle, sillä laki ei suojaakaan kahden kuluttajan välistä kauppaa. ■

Onnistunut keittiöremontti lähtee hyvästä suunnittelusta

Keittiön remontointi on arvokas, tunteikas ja tärkeä asia – ja helppoa silloin kun sen osaa. Korostamme keittiösuunnittelussa ergonomiaa ja käytännöllisyyttä, jotta keittiön käyttö olisi miellyttävää ja tehokasta. Esimerkiksi oikean korkuiset tasot, hyvä valaistus ja riittävä säilytystila tekevät keittiöstä toimivamman. Kun otat asennukset Rakennusliike Kolarin kautta, voit olla huoletta remonttitöiden suhteen, sillä me huolehdimme kaikesta!

noblessa.fi/varaa-suunnittelu-aika

noblessa
Laatukeittiöt Saksasta
noblessa.fi

Noblessa Jyväskylä
Ahjokeskus
Ahjokatu 16
040 185 6677
ma-pe 10-18, la 10-14

Noblessa Äänekoski
Kauppakatu 12
040 559 7062
ma-pe 10-17

RAKENNUSLIIKE
P. HÄMÄLÄINEN
RAKENNUSPELTI
TURPEINEN

**ASIAKASLÄHTÖISTÄ RAKENTAMISTA
KESKI-SUOMESSA JO YLI 35 VUODEN AJAN**

Toteutamme ammattitaidolla vaativat korjaushankkeet sekä vesikatot myös uudishankkeisiin.

Ota yhteyttä ja pyydä tarjous!
puh. 0400 294 975
olli.matikainen@phamalainen.net
www.phamalainen.net

Teksti: Elina Salmi

Auto kuntoon ennen talvikelejä

Joka syksy saamme lukea, miten talvi yllätti autoilijan. Jotta näin ei kävisi, auto on syytä laittaa iskuun hyvissä ajoin ennen kylmää vuodenaikaa. Tärkeää on myös kääntää oma ajo- ja ajattelutapansa talviasentoon.

Talviautoilu on taitolaji. Siihen liittyy paljon muutakin kuin vain renkaiden vaihto.

– On aina parempi hoitaa niin autoon kuin muutenkin talviautoiluun liittyvät asiat kuntoon hyvissä ajoin, itselle sopivana ajankohtana. Näin niitä ei tarvitse tehdä pakon sanelemana, kiireisenä arkiaamuna, muistuttaa Autoliiton koulutuspäällikkö **Teppo Vesalainen**.

– Yksi tärkeimmistä on auton säännöllinen huolto. Säännöllisesti huolto-ohjelman mukaan huollettu auto on toimintavarma ja turvallinen. On hyvä olla itsekkin perillä siitä, mitä huoltotoimenpiteitä auto kulloinkin tarvitsee. Jos huolto on talven lähes-tyessä ajankohtainen, niin se kannattaa tietysti hoitaa alta pois.

Huoltojen välissäkin on syytä kurkistaa aina välillä konepellin alle ja tarkastaa öljyn ja jäähdytinnesteen määrää. Mikäli lisäystarvetta on, kannattaa lisätä täsmälleen samoja aineita, joita järjestelmissä jo on. Jäähdytinnesteen osalta on tärkeää huolehtia siitä, että nesteen pakkaskestävyys säilyy riittävänä.

Samalla kannattaa vilkaista jarrunesteen määrää. Aniharvoin sitä joutuu itse lisäämään, mutta jos pinta alkaa laskea, on se usein merkki siitä, että jarruissa ei ole kaikki kunnossa. Lasinpesunesteen eli kotoisammin pissapojan säiliö löytyy myös pääsääntöisesti sieltä konepellin alta ja sitä joutuu erityisesti kurakeleillä täyttämään alvariinsa. Lasinpesuneste kannattaakin vaihtaa hyvissä ajoin riittävän tymä-

käksi. Mikään ei tietenkään estä käyttämästä -35 asteessa sulana pysyvää nestettä vaikka vuoden ympäri.

Talvirenkaisiin enemmän urasyvyyttä ja ilmaa

– Hyvissä ajoin ennen alle laittoa on syytä tarkastaa talvirenkaiden kunto. Jos näyttää siltä, että ne joutuu uusimaan, ehtii kilpailuttaa ja hankkia uudet ennen sesongin alkua. Kilpailuttamalla voi säästää reippaasti rahaa, tietää Vesalainen.

Kilpailuttamisen voi vaivatta hoitaa niin, että lähettää samansisältöisen sähköpostin muutamalle rengaskauppiaille ja valitsee niistä haluamansa.

Lain mukaan talvirenkaan urasyvyyden pitää olla vähintään kolme

millimetriä, että sillä saa ajaa. Turvasuosituksena on kuitenkin vähintään viisi millimetriä. Urasyvyyttä mittaillessa on samalla hyvä katsoa, onko rengas kulunut tasaisesti vai esimerkiksi toisesta reunasta enemmän. Mikäli kuluminen on epätasaista, ovat auton pyöränkulmat pielessä ja se taas kielii siitä, että autossa voi olla jokin nivel tai pusla väljä. Tällöin pitää kulunut tai rikkiäinen osa vaihtaa ja sen jälkeen säätää pyöränkulmat kohdalleen ja hankkia uudet renkaat. Kun on liikkeellä ajoissa, ehtii nekin hoitamaan kuntoon ennen talvea.

Jos käyttää nastarenkaita, pitää tarkastaa, että kaikki nastat ovat tallella ja kunnolla kiinni. Myös renkaan ikä on turvallisuustekijä ja suositus on, että renkaita käytetään enintään kuusi ajo-

Unsplash

kautta tai kymmenen vuotta valmistusajankohdasta – kumpi tulee ensin vastaan. Renkaan kyljessä, DOT-merkinnän lopussa, ovaalin sisällä oleva nelinumeroisen sarja kertoo valmistusviikon ja -vuoden. Esimerkiksi numerosarja 1621 kertoo, että rengas on tehty viikolla 16 vuonna 2021.

– Renkaiden vaihdon jälkeen pitää aina tarkistaa rengaspaineet. Suositelen, että talviaikaan renkaassa pidetään ilmaa 0,2 baria valmistajan suositusta enemmän, koska lämpötilan laskiessa 10 astetta, myös rengaspaine putoaa 0,1 baria.

Valot, vilkut, lukot ja avaimen paristot

Valojen ja vilkkujen toiminta pitäisi tarkistaa viikoittain, mutta tietysti asia korostuu, kun pimeä vuodenaika lähestyy. Autossa onkin hyvä pitää mukana varapolttimoita kaiken varalta. Myös pyyhkijän sulat on vaihdettava, jos ne jättävät kalvoa tai raitoja.

Auton lukkopesät Vesalainen suosittelee voitelemaan lukko- tai aseöljyllä. Samaa tavaraa kannattaa ruis-kautta myös lukittavan bensatankin ja mahdollisen suksiboxin lukkoihin.

– Niissäkin autoissa, joissa oven lukkopesä ei ole näkyvässä, se löytyy yleensä jonkin peitelevyn alta hätätilanteita varten. Sekin kannattaa ottaa esiin ja voidella.

Useimmissa uudehkoissa autoissa on kauko-ohjainavain, joka mahdollistaa ovien avaamisen autosta riip-

puen nappia painamalla tai kahvaan tarttumalla. Avaimen paristot kannattaa vaihtaa säännöllisesti, esimerkiksi aina renkaiden vaihdon yhteydessä. Siten tulee varmistettua, että avain toimii mahdollisimman hyvin ympäri vuoden.

Varsinkin talvella avain helposti kylmettyy takin taskussa, jolloin hyväkään paristo ei välttämättä kykene luovuttamaan virtaa riittävästi ovien avaamiseksi. Tällaista tilannetta varten on syytä perehtyä myös auton hätäavaus- ja -käynnistysjärjestelmiin, jotta ei jää auton ulkopuolelle ulkoilupaivän päätteeksi.

Maskipeiton asennus ja vahaa pintaan

– Jos autossa saa käyttää maskipeittoa, käyttäisin sitä ehdottomasti. Uusissa autoissa on kuitenkin paljon sellaista tunnistin-, tutka- ja anturitekniikkaa, jota ei saa peittää, joten ei kannata askarrella mitään omatekoisia viritelmiä pahvista, vaan käyttää autonvalmistajan suosittelemaa malikohtaista peittoa.

– Maskipeiton hyötyjä on muun muassa se, että moottori lämpiää nopeammin ja jäähtyy hitaammin. Peitto myös suojaa jäähdyntä kiveniskemiltä ja estää monenlaisia jäätymisongelmia kokonaisvaltaisesti, kun ajoviima ei pääse moottoritilaan. Maskipeiton ansiosta moottoritila säilyy myös puhtaampana.

Maskipeiton käyttöaika on usein

**UUDET TOIMITILAT
KELJONKANKAAN ETELÄPORTISSA**

**TERVETULOA EDULLISILLE
VANNE- JA RENGASKAUPOILLE**

RESURS BANK RAHOITUS

PÄIJÄT-KUMI
RENGASLIIKE

Härkökuja 7, 40530 Jyväskylä, p. 014 374 1435 • Ark. 8–17

paijatkumi.fi

sama kuin talvirenkaiden käyttöaika. On tietysti hyvä käyttää tervettä maalaisjärkeä: jos talvella tulee pidempi lämpöjakso, saattaa maskipeitto olla järkevää ottaa tilapäisesti pois.

Auton maalipinta on hyvä suojata vahaamalla auto keväin syksyin. Vahatusta pinnasta kura ja suolaroiskeet irtoavat helpommin. Muita talvelta varjeltavia ovat esimerkiksi automaattisesti kääntyvät peilit. Mekanismi voi rikkoutua, jos peili on jäätynyt. Toiminto siis kannattaa kytkeä pois päältä talven ajaksi.

Auton esilämmitys – on se sitten niin sanottu lohkolämmitin tai polttoainetoiminen lisälämmitin – kannattaa ottaa käyttöön kun lämpötila laskee lähelle nollaa. Useimmissa sähköautoissa on jo valmiiksi monipuoliset esilämmitysmahdollisuudet.

Sisätilojen esilämmityksen ansiosta ikkunat ovat usein valmiiksi sulat ja auto odottaa kuljettajaa muutenkin mukavan lämpöisenä. Asenna siis sisätilanlämmitin ajoissa takaisin telineeseensä ja etsi lämmitysjohto.

Vaihda laiska akku ajoissa

12 voltin akku on keskeinen kapine sujuvan talviautoilun kannalta niin polttomoottori- kuin sähköautoissa. Akkuongelmat ovat Vesalaisen mukaan suurimpia työllistäjiä myös Autoliiton tiepalvelussa.

– Keskivertoakun käyttöikä on noin viisi vuotta. Jos syksyllä kelien viiletyssä tuntuu siltä, että akku pyörittää starttia laiskanlaisesti, kannattaa akku silloin vaihtaa. Ja taas mieluummin ajoissa, itselle sopivana ajankohdaksi, eikä pakon sanelemana, jonain kiireisenä arkiaamuna, kun pitäisi päästä liikkeelle.

– Myös autonkäyttötapa vaikuttaa akun kuntoon. Jos ajetaan pakkaskeleillä koko ajan vain lyhyttä matkaa kotoa töihin ja takaisin, ei kylmä akku ehdi latautua tarpeeksi ja sen varaus pikku hiljaa laskee. Markkinoilla on jälkikäteen asennettavia, melko edullisia akkulämmittimiä. Osa näistä on verkkovirtakäyttöisiä ja osa taas menee päälle, kun auto käynnistetään tai akkua ladataan ulkopuolisella laturilla. Akkulämmitin lämmittää akun, jolloin se pystyy ottamaan vas-

taan latausvirran paremmin.

Lämpimät vaatteet lyhyillekin kauppareissuille

Kylmän kelin aikaan liikkeelle lähdettäessä pitää huolehtia, että kaikilla on riittävän lämpimät vaatteet mukana. Moni ajattelee, ettei tarvitse toppatakia, kun lähtee käväisemään kaupassa, mutta koskaan ei voi tietää, mitä sattuu. Jos auto tekee tenän ja alkaa jäähtyä, muuttuu olo nopeasti kurjaksi liian kevyessä varustuksessa.

On myös liuta tavaroita, jotka pitäisi löytää talviautosta. Sellaisia ovat esimerkiksi lumiharja, jääskrapa ja autoon käyttöön sopivankokoinen lumilapio. Tarpeellisia ovat myös ensiapulauku, tasku- tai otsalamppu uusien paristoin ja heijastinliivit jokaiselle.

Niitä ei kannata laittaa auton tavaratilaan alimmaiseksi, vaan mieluummin esimerkiksi sivulokeroihin, joista ne löytyvät hätätilanteessa nopeasti. Heijastinliivit mahtuvat vävatta ovitaskuihin. Ne kannattaa pukea päälle jo autossa sisällä, jos tulee tarve poistua autosta.

Puhelimeen kannattaa ladata tiepalvelusovellus tai vähintäänkin laitaa yhteystietoihin tiepalvelun numero. Niiden turvin avun saa tarvittaessa nopeasti.

Viimeisenä vaan ei vähäisimpänä tehtävänä on kääntää kuljettajan pää talviasetuksille. Liukkaat kelit vaativat totuttua alhaisempaa nopeutta ja riittävää ennakointiaikaa.

– Tuttuunkaan mutkaan ei liukkaalla kelillä parane tulla kesävauhdilla, ettei käy pahasti. Kelin mukaisen tilannenopeuden lisäksi talviajon turvallisuutta lisää kunnollinen turvaväli. Edellä ajavaan pitäisi olla väliä vähintään neljä sekuntia.

Turvavälin voi tarkistaa yksinkertaisella tempulla. Kun edellä ajava ohittaa jonkin kiintopisteen – kuten liikennemerkkin, tolpan tai edessä olevan sillan varjon – alkaa laskea rauhallisesti neljään. Vasta sen jälkeen saisi olla itse saman kiintopisteen kohdalla.

– Riittävä turvaväli antaa mahdollisuuden ajaa omilla – ei edellä ajavan – ehdoilla. Silloin jää paljon enemmän aikaa havainnoida, arvioida, ajatella ja toimia. ■

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kompostoida voi myös talvella

Talvikompostointi on oma lajinsa. Hyvin lämpöeristetyin kompostorin lämpö säilyy vuoden ympäri, mutta avuksi kannattaa ottaa myös muutama vinkki:

- 1. Vie säännöllisesti uutta jätettä
- 2. Lisää riittävästi kuiviketta
- 3. Tyhjennä myös talvella
- 4. Säädä ilmanvaihtoa pienemmälle
- 5. Sekoita kompostia maltilla

ja jäätyy herkästi talvella. Siksi kompostimassan päälle on tärkeää lisätä riittävästi kuiviketta, vähintään kolmasosa viedyn jätteen määrästä.

Kompostoria on tyhjennettävä myös talvella. Kun kompostista tyhjennetään jäähtynyttä kompostimassaa, kompostin toiminta yleensä piristyy. Kerralla tyhjennetään korkeintaan 1/3 tilavuudesta.

Kylmällä ilmalla sekoittaminen jähdyttää kompostoria. Siksi talvella riittää, että kompostia möyhittää kolmen, neljän viikon välein. Riittää, että sekoitetaan noin 40 sentin pintakerrosta.

Pikakompostorin ilmanvaihtoa voi säätää tyhjennysluukun yläpuolisella säätökiekolla. Kun ilmanvaihtoa säädetään pienemmälle, pääsee kompostorin sisään vähemmän kylmää ulkoilmaa.

Lähde: www.biolan.fi

Dreamstime

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä facebook.com/omakotilehti

Ristikön ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

Kou- Pajula
KIELI luista Puolisot

YÖKI!

Auto

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Käytetään kokkailussa

Holma Reini

Kuu- samo	Hampaissa Nasta	ASTIA Miehiä	Loput Röp- pärei	Tehtaissa Kokoelmia	Kauppoja	Maa- laus	Junalle huonot	Tähd- distöt	Lehti Lintu	Vihejä Rento	Talja Usassa	Tola Erkit	Rait- tinen	Bryg- gare	Kasvi Saksassa	Athos	Kova veto	Imat- ralla	Pa- hoin- voiva	Esko & Aalto	Golda	PELI	10 + 11	Val- tio	Kor- keudet Elvis	Kiltteys F1-Jean	Heinä- tyttö	Elokuvi- ssa	Etelä- Suo- mea	Tar- joiltu	Kau- punki	Ennen yötä Disco	Pe- suun	Ken- guru maasta	Lau- laja	ORM	30 20 10	3,14x2

SinijaPete

» ILMOITUS

Hidasta hetkeksi Äänekoskella

Keiteleen upeat kesämaisemat ja luontokohteet hellivät matkailijoita Äänekoskella. Kun niiden lisäksi tarjolla on myös toimivat palvelut, on sitäkin helpompaa rauhoittua nauttimaan lomastaan.

Mikä sen mukavampaa kun istuskella rentouttavan uintihetken jälkeen järvenrannalla ilman kiirettä minnekään? Kenties paistaa hieman makkaraa nuotiolla ja vain rauhoittua olemiseen leutona kesäiltana, kauniissa järvimaisemissa.

Kesän parhaat hetket eivät synny täyteen ahdetuista aikatauluista, jonottamisesta ja sinne tänne säntäilystä, vaan hidastamisesta. Tämä on ymmärretty myös Nelostien varressa Keski-Suomessa sijaitsevassa Äänekosken kaupungissa, jossa luonto- ja lähimatkailuun on panostettu tietoisesti. Keskeinen sijainti ja upeat kansallismaisemat tuovat alueelle matkailijoita ulkomaita myöten.

Luonto- ja lähimatkailukohteita moniin toiveisiin

Äänekoskella on runsaasti suosittuja luonto- ja lähimatkailukohteita, kuten Sumiasten Hitonhauta, Kapeenniemen virkistysalue ja 19 kilometrin pituinen Laulavan mörön luontopolku.

– Ne ovat todella suosittuja, varsinkin Kapeenniemi. Siellä on saavutettava polku, joten pyörätuolillakin pystyy menemään, kertoo kaupungin matkailu- ja markkinointiasiantuntija **Milla Hytönen**.

– Ja Tärttämäen ulkoilualue on kaikille sopiva ja siellä on älyttömän kauniit maisemat.

Äänekoskella kauniista luontokohteista voi myös nauttia ilman tungosta ja ruuhkia. Hytönen naurahtaa, etteivät edes paikalliset ole aina tietoisia kotiseutunsa helmistä. Luontokohteiden ylläpitoon on myös satsattu. Monilla luontopoluilla ja saarikohteissa on saatavilla valmiit polttopuut ja WC:t.

Jos toiveissa on rento oleskelu järvi- maisemissa, Hytönen toteaa vaihtoehtoja löytyvän paljon. Hän mainitsee erityisesti Konginkankaalla sijaitsevan Pohjoishiekan uimarannan, joka kuuluu kaupungin yleisiin pieniin uimarantoihin. Rannalla on pukukopit, grillikatos ja laituri sekä pysäköintipaikkoja aivan rannan tuntumassa.

Vapauden kesä kutsuu karavaanaria Äänekoskella

Milla Hytönen toteaa kiinnostuksen lähimatkailuun ja etenkin karavaanarielämään kasvaneen jatkuvasti. Äänekoskella asiaa ovat edistäneet myös alueen yritysveltoiset leirintäalueet.

– Olemme siitä onnekkaita, että meillä on niitä kaksi, ja todella kehuttuja ja kauniilla paikoilla molemmat.

Lisäksi Äänekosken alueella on useita suosittuja puskaparkkeja, joissa voi yöpyä maksutta. Keiteleen rannalla on rauhallisia paikkoja, joissa voi viettää yön luonnon helmassa, kunhan noudattaa jokaisen oikeuksia ja hyviä tapoja.

Äänekoskella panostetaan myös veneilyyn ja vesistöihin. Alueella on useita viihtyisiä satamia ja veneilykohteita, jotka soveltuvat karavaanareiden omatoimisiin pysähdyksiin. Esimerkiksi Suolahden satama tai Konginkankaan ranta-alueet tarjoavat kauniita maisemia, uimapaikkoja ja mahdollisuuden nauttia järviluonnosta aivan ajoneuvon vieressä. Keväällä käynnistyi myös Experience Lake Keitele-hanke, jossa tavoitteena on tehdä alueelle pyöräily-, melonta-, ja kulttuurireitit.

– Kulttuurireitti keskittyy Akseli Gallen-Kallelan viettämään aikaan Äänekoskella.

Gallen-Kallelasta on jo tuolla Cafe Möljässä pienimuotoinen näyttely auki tämän kesän, Hytönen mainitsee.

Kesä tapahtumia ja tunnelmaa joka lähtöön

Äänekoskella riittää nähtävää ja koettavaa myös lukuisten kesä tapahtumien muodossa. Milla Hytönen mainitsee paikallisten kylien järjestävän omia kyläpäiviään, joissa pääsee nauttimaan niiden ainutlaatuisesta tunnelmasta. Elokuun lopulla monessa Äänekosken taajamassa vietetään myös veneily- ja mökkikauden päättäviä venetsialaisia.

– Lisäksi meillä on Kartano Kievari, jossa on kesäteatteria ja tansseja. Sumiassa oli heinäkuussa Sumiainen Shake, jossa oli tänä vuonna Dingo esiintymässä. Tapahtuma on joka vuosi loppuunmyyty.

Jos kaipaa itselleen tekemistä, Hytönen vinkkaa tutustumaan Äänekosken kaupungin nettisivuilta löytyvään tapahtumakalenteriin. He ovat kannustaneet alueen pieniäkin toimijoita ilmoittamaan tapahtumistaan sen kautta.

– Se on helppo käyttää, ja yksi suosituimmista sivuistamme.

www.aanekoski.fi

ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

KOTI- JA YRITYS- MUUTOT

 O. JYLHÄ OY

KAIKKI MITÄ MUUTTOOSI TARVITSET!

- ✓ Täyden palvelun muutot
- ✓ Muuttolaatikot ja pakkaustarvikkeet
- ✓ Varastointipalvelu
- ✓ Haasteellisten esineiden siirrot

Voit maksaa muuton myös sinulle sopivissa erissä rahoituskumppanimme kautta.

Kysy tarjous soittamalla:

Kotimuutot 024 885 8368

Ulkomaanmuutot 024 885 8369

Yritysmuutot 024 885 8371

tai täyttämällä tarjouspyyntölomake:

www.transport-jylha.fi

HEIKKILÄ & KUIKKA ASIANAJOTOIMISTO

Yksityisten henkilöiden, yritysten ja
taloyhtiöiden oikeudelliset toimeksiannot
ammattitaidolla

WWW.HEIKKILA-KUIKKA.FI

014 411 0600

asianajotoimisto@heikkila-kuikka.fi

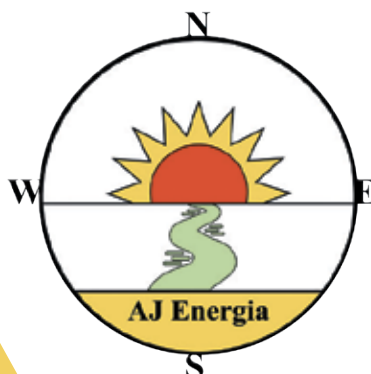
Laadukkaat lämmitys- ja energiaratkaisut kotisi parhaaksi!

Asennamme kestävät ja tehokkaat lämmitys- ja
energiaratkaisut omakotitaloihin Jyväskylän seudulla.

Olemme paikallinen yritys, joka palvelee ylpeydellä ja
ammattitaidolla – myös työn valmistumisen jälkeen.

Meille tärkeintä on tyytyväinen asiakas,
ja siitä meidät tunnetaan.

Kun etsit luotettavaa ja asiakaslähtöistä
palvelua, ota yhteyttä 040 801 0234

Tutustu lisää www.ajenergia.fi

